

Βρυξέλλες, 20 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

15712/25

TELECOM 420
COMPET 1209
CYBER 339

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	19 Νοεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 835 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΝ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 835 final.

σνημμ.: COM(2025) 835 final

Βρυξέλλες, 19.11.2025
COM(2025) 835 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΝ**

1. Εισαγωγή — Απελευθέρωση δεδομένων για την τεχνητή νοημοσύνη

Η τεχνητή νοημοσύνη μετασχηματίζει την παγκόσμια οικονομία και η ΕΕ χρειάζεται μεγάλους όγκους δεδομένων υψηλής ποιότητας για να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό και να προωθήσει την καινοτομία. Χωρίς τα εν λόγω δεδομένα, η ΕΕ δεν μπορεί να αναπτύξει ισχυρά μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης (στο εξής: TN), να βελτιστοποιήσει την υγειονομική περίθαλψη και το ενεργειακό σύστημα ούτε να διατηρήσει τη βιομηχανική υπεροχή της. Ειδικότερα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η βελτίωση της πρόσβασης σε δεδομένα θα είναι αποφασιστικής σημασίας για την κλιμάκωση και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας.

Η ΕΕ έχει θέσει ισχυρά θεμέλια για τη δημιουργία μιας ασφαλούς, διαλειτουργικής ενιαίας αγοράς δεδομένων μέσω βασικών νομοθετικών πράξεων, όπως ο κανονισμός για τα δεδομένα¹, και επενδύσεων στους κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων². Ταυτόχρονα, το σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN³ και η στρατηγική για την εφαρμογή της TN⁴ δημιούργησαν τις προϋποθέσεις ώστε η ΕΕ να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη και την υιοθέτηση της TN.

Ωστόσο, η ΕΕ αντιμετωπίζει έλλειψη δεδομένων για την ανάπτυξη της TN και όξυνση του γεωπολιτικού ανταγωνισμού, κατάσταση στην οποία τα δεδομένα θεωρούνται όλο και περισσότερο στρατηγικό πλεονέκτημα. Πολλά σημαντικά δεδομένα παραμένουν αποσπασματικά ή υποαξιοποιούμενα, μεταξύ άλλων επειδή ισχύουν πολύπλοκοι ετερογενείς κανόνες για τα δεδομένα, ενώ οι παγκόσμιοι ανταγωνιστές είναι ταχύτεροι στο να τα εκμεταλλευτούν για την απόκτηση τεχνολογικής και βιομηχανικής υπεροχής.

Για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης και τη βελτίωση της προβλεψιμότητας, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την απλούστευση του ψηφιακού τομέα (στο εξής: ψηφιακό omnibus) προτείνεται η απλούστευση του κανονιστικού τοπίου των δεδομένων με τη **συγχώνευση τεσσάρων νομικών πράξεων σε ένα ενιαίο, συνεκτικό πλαίσιο δεδομένων**. Επιπλέον, για τη στήριξη των εταιρειών και τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης, η στρατηγική θα συνοδεύεται από **ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων στήριξης στο πλαίσιο του κανονισμού για τα δεδομένα**. Οι πρότυποι συμβατικοί όροι, οι τυποποιημένες ρήτρες για το υπολογιστικό νέφος και η ίδρυση ειδικού γραφείου υποστήριξης θα βοηθήσουν ιδίως τις ΜΜΕ να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, να μειώσουν τη νομική πολυπλοκότητα και να εστιάσουν στην καινοτομία. Θα εφαρμοστούν τυποποιημένες ρήτρες τόσο στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών (B2G) όσο και στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων (B2B),

¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2854 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2023, για εναρμονισμένους κανόνες σχετικά με τη δίκαιη πρόσβαση σε δεδομένα και τη δίκαιη χρήση τους και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Commission Staff Working Document on Common European Data Spaces (Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τους κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων) [SWD(2024) 21 final της 24ης Ιανουαρίου 2024].

³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2025). Σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. COM(2025) 165 final. Βρυξέλλες: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στρατηγική για την εφαρμογή της TN [COM(2025) 723 final], Βρυξέλλες, 8 Οκτωβρίου 2025.

οι οποίες θα υποστηρίζουν τη δημιουργία και την κοινοχρησία δεδομένων και την απλούστευση των συμβάσεων⁵.

Η στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων μετατοπίζει την εστίαση από τους κανόνες στα αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτόν, η ΕΕ θα αναλάβει δράση σε τρεις τομείς προτεραιότητας:

- **επέκταση της πρόσβασης σε δεδομένα για την ΤΝ**, με πρωτοβουλίες όπως τα **εργαστήρια δεδομένων** που προσφέρουν αξιόπιστες υπηρεσίες ψευδωνυμοποίησης και συγκεντρώνουν πόρους δεδομένων από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για την παροχή συνόλων δεδομένων υψηλής ποιότητας σε εταιρείες και ερευνητές·
- **εξορθολογισμός των κανόνων για τα δεδομένα** ώστε να καταστεί ευκολότερη η κοινοχρησία δεδομένων για τις επιχειρήσεις και τους ερευνητές, συμπεριλαμβανομένης της **μεταρρύθμισης της συγκατάθεσης για τα cookies** με σκοπό τη μείωση της κόπωσης και την παράλληλη προστασία των δικαιωμάτων·
- **ενίσχυση της παγκόσμιας θέσης της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς ροές δεδομένων**, με την αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων εμπορικών φραγμών, ώστε οι ευρωπαϊκές εταιρείες να μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις σε παγκόσμιο επίπεδο.

2. Αξιοποίηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα δεδομένα (2020-2025)

Με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα⁶ του 2020, η ΕΕ έθεσε τα νομικά και θεσμικά θεμέλια για μια ασφαλή και δίκαιη ενιαία αγορά δεδομένων. Στόχος ήταν η αξιοποίηση του δυναμικού των δεδομένων για καινοτομία και ανάπτυξη και η παράλληλη προστασία των δικαιωμάτων. Ωστόσο, με την παραγωγική ΤΝ και τον αυξανόμενο γεωπολιτικό ανταγωνισμό, είναι σαφές ότι η ΕΕ δεν πρέπει να περιοριστεί στα θεμέλια που έχει θέσει.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα αποτέλεσε τον κινητήριο μοχλό για τη θέσπιση βασικής νομοθεσίας με σκοπό τη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, την προώθηση της κοινοχρησίας δεδομένων και την αποσαφήνιση των κανόνων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας των δεδομένων. Στο πλαίσιο της **πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων** δημιουργήθηκαν μηχανισμοί για την αξιόπιστη κοινοχρησία δεδομένων, ρυθμίστηκε η λειτουργία των διαμεσολαβητών, θεσπίστηκε πλαίσιο για την εθελοντική κοινοχρησία δεδομένων από τις επιχειρήσεις για σκοπούς γενικού συμφέροντος (εθελοντικός αλτρουισμός δεδομένων) και άνοιξαν ορισμένα προστατευόμενα σύνολα δεδομένων του δημόσιου τομέα. Ο **κανονισμός για τα δεδομένα** απελευθερώνει τα δεδομένα από συνδεδεμένα προϊόντα και υπηρεσίες, αποσαφηνίζοντας τα δικαιώματα πρόσβασης και χρήσης. Τέλος, σύμφωνα με την **οδηγία για τα ανοικτά δεδομένα** και την εκτελεστική της πράξη σχετικά με σύνολα δεδομένων υψηλής αξίας (η οποία εφαρμόζεται από τον Ιούνιο του 2024), ορισμένα σύνολα δεδομένων του δημόσιου τομέα έπρεπε να διατεθούν ελεύθερα και ανοικτά σε μηχαναγνώσιμους

⁵ [Updated EU AI model contractual clauses | Public Buyers Community](#) (Μπορεί ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία να επιτύχει τη βελτίωση των δημόσιων συμβάσεων; — Οι μεγάλοι αγοραστές το εξετάζουν | Κοινότητα των Αγοραστών του Δημόσιου).

⁶ Η Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα — Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, Υπηρεσία Εκδόσεων, 2020, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/645928>.

μορφότυπους. Ωστόσο, η ασυνεπής εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο και οι αβεβαιότητες σχετικά με το εμπορικό απόρρητο αποτελούν ορισμένες από τις προκλήσεις του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου που δεν έχουν αντιμετωπιστεί ακόμη.

Για υποστηρικτικά μέτρα που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα δεδομένα περιλαμβάνουν τη συνεργασία με το ευρωπαϊκό συμβούλιο καινοτομίας δεδομένων για τον συντονισμό των προσπαθειών των κρατών μελών και αίτημα τυποποίησης προκειμένου να τεθούν οι βάσεις για ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιόπιστων δεδομένων⁷.

Για την υλοποίηση της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς δεδομένων, από το 2021 έως το 2024 η Επιτροπή πραγματοποίησε επίσης επενδύσεις ύψους 336 εκατ. EUR σε 14 στρατηγικούς κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων που καλύπτουν βασικούς οικονομικούς τομείς και τομείς δημόσιου συμφέροντος, συμπληρώνοντας έτσι τις προσπάθειες του εθνικού και του ιδιωτικού τομέα. Οι χώροι αυτοί παρέχουν ασφαλείς υποδομές και πλαίσια διακυβέρνησης για την εθελοντική κοινοχρησία δεδομένων υπό συμφωνημένους όρους. Κύρια πρόκληση πλέον αποτελεί η κλιμάκωση αυτών των προσπαθειών για την επίτευξη αντικτύπου σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την απεικόνιση του καρκίνου καλύπτει εικόνες και σχόλια που έχουν ανωνυμοποιηθεί. Έως το 2027 θα περιλαμβάνει περισσότερες από 60 εκατομμύρια απεικονίσεις του καρκίνου.

3. Τρεις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει τώρα η ΕΕ

Καθώς η τεχνολογία και οι υπηρεσίες ΤΝ αναδιαμορφώνουν το παγκόσμιο τοπίο, η ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίσει επειγόντως τρεις νέες στρατηγικές προκλήσεις: την έλλειψη δεδομένων, την κανονιστική πολυπλοκότητα και τον αυξανόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Έλλειψη δεδομένων: Διαρθρωτικό εμπόδιο για την καινοτομία

Με την άνοδο της παραγωγικής ΤΝ, των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων και της πρακτορικής ΤΝ⁸, η πρόσβαση σε σύνολα ειδικών τομεακών και άγνωστων δεδομένων μεγάλου όγκου και υψηλής ποιότητας αποτελεί πλέον καθοριστικό παράγοντα της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας. Σύμφωνα με το ερευνητικό ίδρυμα Epoch AI, το μέγεθος των συνόλων

⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Commission Implementing Decision C(2025) 4135 of 1 July 2025 on a standardisation request to the European standardisation organisations as regards a European Trusted Data Framework in support of Regulation (EU) 2023/2854 of the European Parliament and of the Council [Εκτελεστική απόφαση C(2025) 4135 της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2025, σχετικά με αίτημα τυποποίησης προς τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης όσον αφορά ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιόπιστων δεδομένων προς υποστήριξη του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2854 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου], διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/enorm/mandate/614_en (προσπελάστηκε στις 27 Οκτωβρίου 2025).

⁸ Η πρακτορική ΤΝ αφορά συστήματα ΤΝ που μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις και να αναλαμβάνουν δράση ανεξάρτητα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους πράκτορες να κατανοούν τη γλώσσα, να εξετάζουν λογικά τις εργασίες, να αναλαμβάνουν αυτόνομα δράση για την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων και να αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους, ρυθμίζοντας τις αλληλεπιδράσεις, μεταξύ άλλων και με τους ανθρώπους.

δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων διπλασιάζεται περίπου κάθε έξι μήνες⁹.

Για τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα και για άλλα είδη βασικών μοντέλων απαιτούνται μαζικά, ποικιλόμορφα σύνολα εκπαιδευτικών δεδομένων. Σύμφωνα με μελέτες, με βάση τις τρέχουσες τάσεις, ο όγκος των δημοσίως διαθέσιμων εκπαιδευτικών δεδομένων αναμένεται να εξαντληθεί μεταξύ των ετών 2026 και 2032¹⁰.

Η πρόκληση για την ΕΕ είναι διττή όσον αφορά τα εξής: i) την ευρύτερη διάθεση συνόλων δεδομένων υψηλής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων επίσης των ειδικών ανά τομέα συνόλων δεδομένων και ii) τη διασφάλιση ότι οι υποδομές υπολογιστικής που απαιτούνται για την επεξεργασία των εν λόγω συνόλων δεδομένων είναι προσβάσιμες σε ευρεία κλίμακα. Πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ιδίως MME και νεοφυείς επιχειρήσεις, δεν διαθέτουν τον όγκο και την ποικιλία των δεδομένων ούτε την πρόσβαση στις ευρωπαϊκές υπολογιστικές ικανότητες που απαιτούνται για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών λύσεων ΤΝ. Χωρίς την επείγουσα ανάληψη δράσης, η ΕΕ κινδυνεύει να μείνει στο περιθώριο.

Κανονιστική πολυπλοκότητα: ο κατακερματισμός δυσχεραίνει την επίτευξη κλίμακας

Σε συνέχεια της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τα δεδομένα του 2020, η ΕΕ θέσπισε κανονισμούς-ορόσημα με βάση τους προϋπάρχοντες κανόνες —την πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων¹¹, τον κανονισμό για τα δεδομένα και διάφορες τομεακές νομοθετικές πράξεις, όπως ο κανονισμός για τον ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για την υγεία¹². Καθεμία από τις εν λόγω πρωτοβουλίες επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένα ζητήματα, όπως στους μηχανισμούς για την κοινοχρησία δεδομένων, στη δίκαιη κατανομή της αξίας και στην αντιμετώπιση των επαχθών απαιτήσεων γεωγραφικού περιορισμού. Ωστόσο, η πολύπλοκη αλληλεπίδραση μεταξύ του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων (στο εξής: ΓΚΠΔ)¹³ και της τομεακής νομοθεσίας και η άνιση εφαρμογή στα κράτη μέλη δημιούργησαν ένα κατακερματισμένο κανονιστικό τοπίο, ανασφάλεια δικαίου, μεταξύ άλλων για τις δημόσιες αρχές, και αυξημένο κόστος συμμόρφωσης, ιδίως για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις MME.

⁹ Robi Rahman και David Owen (2024), «Το μέγεθος των συνόλων δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση γλωσσικών μοντέλων διπλασιάζεται περίπου κάθε έξι μήνες». Δημοσιεύθηκε στο διαδίκτυο στη διεύθυνση [epoch.ai](https://epoch.ai/data-insights/dataset-size-trend). Πηγή: <<https://epoch.ai/data-insights/dataset-size-trend>> [διαδικτυακός πόρος].

¹⁰ Villalobos, P., Ho, A., Sevilla, J., Besiroglu, T., Heim, L., & Hobbhahn, M. (2024). *Position: Will we run out of data? Limits of LLM scaling based on human-generated data*. (Θέση: Θα εξαντληθούν τα δεδομένα; Όρια της επέκτασης των μεγάλων γλωσσικών μοντέλων με βάση τα δεδομένα που παράγονται από ανθρώπους) στη δημοσίευση των K. Chaudhuri, S. Jegelka, L. Song, D. L. Silver και Y. Ermon (επιμ.), *Proceedings of the 41st International Conference on Machine Learning* (Τόμος 235, σ. 42085-42101). PMLR. <https://proceedings.mlr.press/v235/villalobos24a.html>.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/868 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση δεδομένων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 1).

¹² Κανονισμός (ΕΕ) 2025/327 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2025, σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Δεδομένων Υγείας και για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/24/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) 2024/2847.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Για παράδειγμα, οι πάροχοι υπηρεσιών διαμεσολάβησης δεδομένων —πεδίο που εξακολουθεί να αποτελεί αναδυόμενο τομέα— υπόκεινται σε περιοριστικές νομικές υποχρεώσεις που περιορίζουν την ικανότητά τους να αναπτύσσονται. Είναι αναγκαίο να αποφευχθεί η επιβάρυνση των οικοσυστημάτων πρώιμου σταδίου με δυσανάλογες απαιτήσεις που εμποδίζουν την υιοθέτηση μοντέλων κοινοχρησίας δεδομένων και την ανάπτυξη χώρων δεδομένων. Για την απελευθέρωση της καινοτομίας, η ΕΕ πρέπει να απλουστεύσει τους κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα δεδομένα και τη χρήση τους.

Παγκόσμιος ανταγωνισμός: τα δεδομένα ως στρατηγικό πλεονέκτημα

Στον αγώνα δρόμου για την ΤΝ, η πρόσβαση σε δεδομένα υψηλής αξίας αποτελεί βασικό στρατηγικό πλεονέκτημα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα δεδομένα συνιστούν πλέον γεωπολιτικό πλεονέκτημα, καθώς η πρόσβαση σε δεδομένα, ο γεωγραφικός περιορισμός και ο έλεγχός τους χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως μέσα ισχύος. Ενώ η ΕΕ προωθεί τις ανοικτές, ασφαλείς, δίκαιες και αξιόπιστες ροές δεδομένων, άλλες δικαιοδοσίες ακολουθούν δυναμικές στρατηγικές ή στρατηγικές προστατευτισμού. Ο γεωγραφικός περιορισμός και τα καθεστώτα περιορισμένης πρόσβασης στο εξωτερικό περιορίζουν την πρόσβαση της ΕΕ σε παγκόσμιους πόρους και εκθέτουν τις επιχειρήσεις της ΕΕ σε κινδύνους για την οικονομία και την ασφάλεια. Για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της ευρωπαϊκής ΤΝ, η Ένωση πρέπει να αντιμετωπίσει τα δεδομένα ως βασικό στρατηγικό πόρο και να επενδύσει σε ασφαλή και διαλειτουργικά σύνολα δεδομένων υψηλής ποιότητας που αντικατοπτρίζουν τις αξίες και τα πρότυπα της Ευρώπης. Η ενίσχυση της ικανότητας της Ευρώπης να συλλέγει, να επιμελείται και να χρησιμοποιεί τα δικά της δεδομένα αποτελεί ταυτοχρόνως επιτακτική ανάγκη τόσο για την οικονομία όσο και για την ασφάλεια. Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει τη δημιουργία επωφελών ροών, να διαφυλάξει τα ευαίσθητα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα εντός της ΕΕ και να στηρίξει την ψηφιακή κυριαρχία εν μέσω της εντεινόμενης τεχνολογικής αντιπαλότητας.

4. Οι τρεις πυλώνες της στρατηγικής για την Ένωση Δεδομένων

Πυλώνας I: Ενίσχυση της πρόσβασης σε ποιοτικά δεδομένα για την TN και την καινοτομία

Η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στον τομέα της TN και της ψηφιακής καινοτομίας εξαρτάται από την πρόσβαση σε δεδομένα υψηλής ποιότητας και από τις υποδομές για την ασφαλή ανταλλαγή και χρήση δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα. Η ΕΕ έχει ήδη θέσει ισχυρά θεμέλια με τη δημιουργία κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων, πλαισίων διακυβέρνησης και την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων στην τεχνολογία υπολογιστικού νέφους και στη νεφροϋπολογιστική. Η πρόκληση πλέον είναι η μετάβαση από τα πιλοτικά έργα και τις κατακερματισμένες πρωτοβουλίες σε ένα διαλειτουργικό και βιώσιμο οικοσύστημα δεδομένων με απρόσκοπτη λειτουργία, το οποίο θα ενθαρρύνει τη ρηξικέλευθη καινοτομία και θα ενισχύσει την ψηφιακή κυριαρχία της ΕΕ.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα κινηθεί σε δύο συμπληρωματικούς άξονες. Πρώτον, θα δρομολογήσει εμβληματικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των πλέον άμεσων εμποδίων για την ΕΕ, τα οποία είναι: η περιορισμένη πρόσβαση σε κρίσιμα σύνολα δεδομένων, οι ανεπαρκείς υποδομές για τη μεγάλη κλίμακα ανάπτυξη της TN και η ανάγκη για αξιόπιστα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των εργαστηρίων δεδομένων που συνδέουν τους χώρους δεδομένων με φορείς ανάπτυξης TN. Τα εν λόγω εργαστήρια δεδομένων θα χρησιμεύσουν ως εξειδικευμένες εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών που προσφέρουν ασφαλή περιβάλλοντα, πρακτικά εργαλεία και υποστήριξη από εμπειρογνώμονες για τη συγκέντρωση, την επιμέλεια, την ψευδωνυμοποίηση και την ανωνυμοποίηση των δεδομένων. Θα βοηθήσουν τις εταιρείες, ιδίως τις ΜΜΕ, να μετατρέψουν τα δεδομένα σε πόρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την

Χώροι δεδομένων και εργαστήρια δεδομένων: Τα δομικά στοιχεία του οικοσυστήματος TN της Ευρώπης

Οι κοινοί ευρωπαϊκοί χώροι δεδομένων αποτελούν οικοσυστήματα κοινοχρησίας δεδομένων που βασίζονται σε υποδομές υπολογιστικού νέφους και σαφείς κανόνες διακυβέρνησης που καθορίζουν ποιος μπορεί να έχει πρόσβαση σε δεδομένα, να τα χρησιμοποιεί και να τα ανταλλάσσει. Συνδέουν δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς βάσει αξιόπιστων μηχανισμών ανταλλαγής δεδομένων εντός και μεταξύ τομέων.

Τα εργαστήρια δεδομένων είναι πάροχοι υπηρεσιών δεδομένων που συνδέουν αυτούς τους χώρους δεδομένων με το οικοσύστημα TN. Παρέχουν στις εταιρείες και στους ερευνητές ασφαλή, πρακτική πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων υψηλής ποιότητας, καθώς και τη στήριξη που χρειάζονται για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες της ΕΕ και προσφέρουν εργαλεία, καθοδήγηση και αξιόπιστα περιβάλλοντα για τη συγκέντρωση, την επιμέλεια, την επίσημανση και την ψευδωνυμοποίηση δεδομένων.

Οι χώροι δεδομένων παρέχουν τις δομημένες πηγές αξιόπιστων δεδομένων, ενώ τα εργαστήρια δεδομένων μετατρέπουν τα δεδομένα αυτά σε πόρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη καινοτομίας και την ανάπτυξη της TN, διασφαλίζοντας μια αδιάλειπτη ροή από τη στιγμή που καθίστανται διαθέσιμα έως την εφαρμογή τους.

εκπαίδευση της TN, διατηρώντας παράλληλα τον έλεγχο των δεδομένων. Οι προσπάθειες αυτές θα συμβαδίζουν με τη στρατηγική για την εφαρμογή της TN, διασφαλίζοντας ότι η διαθεσιμότητα δεδομένων θα ευνοεί άμεσα την ανάπτυξη και την καινοτομία στον τομέα της TN σε όλους τους κλάδους και τους δημόσιους τομείς. Δεύτερον, η Επιτροπή θα ενισχύσει αυτές τις προσπάθειες με οριζόντιους παράγοντες διευκόλυνσης: με νομική σαφήνεια για τη συγκέντρωση δεδομένων, πρότυπα ποιότητας δεδομένων και επενδύσεις σε ικανότητες παραγωγής συνθετικών δεδομένων¹⁴, για τη διασφάλιση της επίτευξης κλίμακας, της εμπιστοσύνης και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας σε όλους τους τομείς.

i. Επέκταση των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων

Οι **κοινοί ευρωπαϊκοί χώροι δεδομένων** διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη μιας ενιαίας αγοράς δεδομένων. Το επόμενο στάδιο θα περιλαμβάνει την επέκταση και τη σύνδεσή τους με υποδομές TN μέσω εργαστηρίων δεδομένων και εργοστασίων TN, με τη μετατροπή των πόρων δεδομένων της ΕΕ σε κινητήρια δύναμη για αξιόπιστη TN. Σε στενή συνέργεια με τη στρατηγική για την εφαρμογή της TN, οι προσπάθειες αυτές θα διασφαλίσουν ότι οι χώροι δεδομένων θα καταστήσουν άμεσα δυνατή την ανάπτυξη και την εφαρμογή της TN σε όλους τους τομείς.

Το **ενδιάμεσο λογισμικό υπολογιστικού νέφους simpl¹⁵** θα διευκολύνει τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των πρωτοβουλιών μέσω ενός δομοστοιχειωτού και ασφαλούς συνόλου στοιχείων ανοικτού κώδικα. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα μειωθούν οι φραγμοί για τις MME και θα επιταχυνθεί η δημιουργία δεσμών μεταξύ των οικοσυστημάτων. Το κέντρο υποστήριξης χώρων δεδομένων θα ενισχύσει την υιοθέτηση, ιδίως από τις MME, ευαισθητοποιώντας και παρέχοντας πρακτική καθοδήγηση.

¹⁴ Τα συνθετικά δεδομένα είναι δεδομένα που έχουν παραχθεί τεχνητά, τα οποία δεν συλλέγονται από πραγματικά γεγονότα, αλλά έχουν σχεδιαστεί για να μιμούνται στατιστικά τις ιδιότητες, τα μοτίβα και τις σχέσεις ενός πραγματικού συνόλου δεδομένων.

¹⁵ Το simpl αποτελεί ένα ασφαλές ενδιάμεσο λογισμικό ανοικτού κώδικα που υποστηρίζει την πρόσβαση σε δεδομένα και τη διαλειτουργικότητα στο πλαίσιο ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών για τα δεδομένα. Παρέχει πολυάριθμες συμβατές συνιστώσες δωρεάν χρήσης, οι οποίες ακολουθούν ένα κοινό πρότυπο ποιότητας και κοινοχρησίας δεδομένων: <https://simpl-programme.ec.europa.eu/>.

Στο πλαίσιο της μελλοντικής χρηματοδότησης των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων από την ΕΕ θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δημόσιου συμφέροντος, όπως η υγεία, η κινητικότητα, η ενέργεια, οι δημόσιες διοικήσεις και το περιβάλλον, ενώ ώριμοι τομείς, όπως η μεταποίηση και τα χρηματοοικονομικά, θα μεταβούν σε μοντέλα που βασίζονται στην αγορά. Η Επιτροπή θα στηρίξει αυτή τη μετάβαση προωθώντας πλαίσια τυποποίησης, διαλειτουργικότητας και συνεπένδυσης. Η ενσωμάτωση σε επίπεδο τελικού χρήστη, η ετοιμότητα για την ΤΝ και η οικονομική βιωσιμότητα θα παραμείνουν βασικοί στόχοι.

Μεταξύ των εμβληματικών δράσεων στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εφαρμογή της ΤΝ, η ΕΕ θα αξιοποιήσει τους **κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων** για την ταχύτερη διάδοση της χρήσης της ΤΝ σε βασικούς τομείς και τη στήριξη της ανάπτυξης μοντέλων ΤΝ αιχμής μέσω της πρωτοβουλίας για την ΤΝ αιχμής. Οι δράσεις αυτές συνδέονται στενά με άλλες εμβληματικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της ΤΝ, όπως τα βασικά μοντέλα για τη βιομηχανία, οι ανακαλύψεις φαρμάκων οι οποίες βασίζονται στην ΤΝ, οι φιλόδοξες πόλεις για την αυτόνομη οδήγηση, καθεμία από τις οποίες βασίζεται σε τομεακά δεδομένα που καθίστανται διαθέσιμα μέσω των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων. Η προσέγγιση αυτή αντιστοιχεί σε συγκεκριμένες εφαρμογές: δημιουργία βασιζόμενων στην ΤΝ κέντρων προσυμπτωματικού ελέγχου στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, για την επικύρωση διαγνωστικών εργαλείων μέσω του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για την υγεία¹⁶, αξιόπιστη συγκέντρωση δεδομένων μεταποίησης μέσω του χώρου δεδομένων στον τομέα της μεταποίησης για την εκπαίδευση εξειδικευμένων μοντέλων ΤΝ αιχμής και δημιουργία πλατφόρμας ΤΝ για τον αγροδιατροφικό τομέα, η οποία θα στηρίζει την υιοθέτηση βασιζόμενων στην ΤΝ γεωργικών εργαλείων μέσω του κοινού ευρωπαϊκού χώρου γεωργικών δεδομένων.

Από το 2026 θα συνεχιστεί η ανάπτυξη χώρων δεδομένων σε όλους τους τομείς προτεραιότητας, η οποία υποστηρίζεται από συνεχείς επενδύσεις της ΕΕ ύψους περίπου 100 εκατ. EUR που καθιστούν δυνατή την αξιόπιστη χρήση δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα για

Επόμενα βήματα για τον ευρωπαϊκό χώρο δεδομένων για την υγεία:

Ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία θα αποτελέσει βασικό συνδετικό κρίκο μεταξύ των οικοσυστημάτων δεδομένων υγείας και της ανάπτυξης της ΤΝ, παρέχοντας στα εργαστήρια δεδομένων και στα εργοστάσια ΤΝ τη δυνατότητα αξιοποίησης ανωνυμοποιημένων και συνθετικών συνόλων δεδομένων σε αξιόπιστα περιβάλλοντα επεξεργασίας.

Από τον Μάρτιο του 2029 τα συνοπτικά ιστορικά υγείας ασθενών και οι ηλεκτρονικές συνταγές θα ανταλλάσσονται μεταξύ όλων των κρατών μελών, παράλληλα με τη δευτερογενή χρήση των περισσότερων δεδομένων υγείας. Έως τον Μάρτιο του 2031 η ανταλλαγή αυτή θα επεκταθεί στις ιατρικές απεικονίσεις, στα εργαστηριακά αποτελέσματα και στα εξιτήρια, με την προσθήκη γονιδιωματικών και άλλων δεδομένων για δευτερογενή χρήση.

¹⁶ Θα στηριχθεί επίσης στο ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, στη στρατηγική για τις βιοεπιστήμες και στο σχέδιο της ΕΕ για την καρδιαγγειακή υγεία.

εφαρμογές TN. Ο **ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία** θα ευνοήσει τη χρήση βασιζόμενων στην TN διαγνωστικών μέσων και εξατομικευμένης ιατρικής και θα αποτελέσει συνδυαστικό κρίκο μεταξύ των οικοσυστημάτων δεδομένων υγείας και της ανάπτυξης της TN, παρέχοντας στα εργαστήρια δεδομένων και στα εργοστάσια TN τη δυνατότητα αξιοποίησης ανωνυμοποιημένων και συνθετικών συνόλων δεδομένων σε αξιόπιστα περιβάλλοντα επεξεργασίας· ο κοινός ευρωπαϊκός **χώρος δεδομένων κινητικότητας** θα καταστήσει δυνατή τη σύνδεση οχημάτων, υποδομών και εφοδιαστικής για ασφαλέστερες και πιο οικολογικές μεταφορές· ο χώρος δεδομένων ενέργειας θα διευκολύνει την παροχή έξυπνων και ευέλικτων ενεργειακών υπηρεσιών· και ο **χώρος δεδομένων των μέσων ενημέρωσης** θα ενισχύσει τους δημιουργικούς κλάδους μέσω της βασιζόμενης στην TN πολιτιστικής καινοτομίας. Τα εργαστήρια δεδομένων θα λειτουργούν ως πρακτικά σημεία εισόδου σε αυτούς τους χώρους δεδομένων, βοηθώντας τους οργανισμούς να έχουν πρόσβαση, να προετοιμάζουν και να αξιοποιούν αποτελεσματικά τα δεδομένα για την TN. Στο πλαίσιο αυτό, ο **ευρωπαϊκός χώρος νομικών δεδομένων** θα επεκτείνει την πρόσβαση σε νομικά και δικαστικά δεδομένα μέσω κοινών αναγνωριστικών κωδικών και μεταδεδομένων για τη νομολογία και τη νομοθεσία, ώστε να είναι δυνατή η χρήση τους σε εφαρμογές νομικής τεχνολογίας (LegalTech). Εν προκειμένω, θα διερευνηθεί η ανάγκη δημιουργίας δεξαμενής δεδομένων συμβατικών όρων για την αυτοματοποιημένη σύναψη συμβάσεων.

Η Επιτροπή θα επιταχύνει την περιβαλλοντική ψηφιοποίηση μέσω του **χώρου δεδομένων της Πράσινης Συμφωνίας**, παρέχοντας στην κοινότητα DigitalGreenTech τη δυνατότητα κλιμάκωσης των διατομεακών λύσεων με τη χρήση επαναχρησιμοποιήσιμων στοιχείων και συνόλων δεδομένων υψηλής ποιότητας. Στις δράσεις προτεραιότητας περιλαμβάνονται η παροχή βασιζόμενων σε δεδομένα υπηρεσιών στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων, η ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, η ανάπτυξη πιλοτικών έργων για την ιχνηλασιμότητα των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και τις πιστώσεις για τη φύση, καθώς και η προηγμένη παρακολούθηση των δασών μέσω μηχανικής μάθησης με χρήση ανοικτών και εμπιστευτικών δεδομένων.

Στο πλαίσιο του **ευρωπαϊκού χώρου αμυντικών δεδομένων** θα δημιουργηθεί ένα αξιόπιστο περιβάλλον για τη συγκέντρωση επιχειρησιακών, βιομηχανικών και ερευνητικών δεδομένων με σκοπό την ανάπτυξη αμυντικών συστημάτων επόμενης γενιάς, την τόνωση των βιομηχανικών ικανοτήτων και την ενίσχυση της τεχνολογικής κυριαρχίας της ΕΕ μέσω της μείωσης της εξάρτησης από παρόχους τρίτων χωρών. Αξιοποιώντας την πείρα της Ουκρανίας στον τομέα της βασιζόμενης σε δεδομένα άμυνας, η Επιτροπή θα διερευνήσει το ενδεχόμενο συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων. Η πρωτοβουλία θα αναπτυχθεί σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων.¹⁷

ii. Εργαστήρια δεδομένων

¹⁷ Η πρωτοβουλία αυτή θα έχει ως γνώμονα τη μελέτη σκοπιμότητας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας που αναμένεται έως τα τέλη του 2025.

Όπως περιγράφεται στο σχέδιο δράσης για μια ήπειρο TN, τα εργαστήρια δεδομένων θα αποτελούν εξειδικευμένες εγκαταστάσεις, οι οποίες θα συνδέουν τους κατόχους δεδομένων, τους κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων, τα ειδικά ανά τομέα οικοσυστήματα δεδομένων και το οικοσύστημα TN της ΕΕ. Τα εργαστήρια δεδομένων¹⁸ θα παρέχουν πρακτικές υπηρεσίες —όπως συγκέντρωση¹⁹, επιμέλεια²⁰, επισήμανση και ψευδωνυμοποίηση²¹ δεδομένων— για να βοηθήσουν τους οργανισμούς, ιδίως τις νεοφυείς και τις αναπτυσσόμενες νέες επιχειρήσεις, να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν δεδομένα με ασφάλεια, να διευκολύνουν τη συνεργατική εκπαίδευση της TN, να στηρίζουν την ανάπτυξη μοντέλων TN σε βασικούς τομείς, καλύπτοντας παράλληλα διάφορα μοντέλα διακυβέρνησης και αδειοδότησης. Σύμφωνα με τη στρατηγική για την εφαρμογή της TN, τα εργαστήρια δεδομένων θα μετουσιώσουν τη διαθεσιμότητα δεδομένων υψηλής ποιότητας σε απτή διάδοση χρήσης της TN, λειτουργώντας ως πρακτικοί παράγοντες διευκόλυνσης που επιταχύνουν τον πειραματισμό, την υιοθέτηση και την κλιμάκωση. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση εργασιών που απαιτούν προηγμένους πόρους TN για λογαριασμό των χώρων δεδομένων και άλλων υποδομών δεδομένων, για παράδειγμα για την παραγωγή συνθετικών δεδομένων, ή για την προηγμένη προστασία της ιδιωτικής ζωής και του επιχειρηματικού απορρήτου, ώστε να συμβάλλουν στην ασφαλή ανταλλαγή και χρήση δεδομένων μεταξύ οργανισμών.

Με τη συγκέντρωση δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, τα εργαστήρια δεδομένων θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση μιας βασικής ανεπάρκειας της αγοράς: της περιορισμένης διαθεσιμότητας ποικίλων δεδομένων υψηλής ποιότητας και της απροθυμίας ανταλλαγής δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή ιδιωτών για την εκπαίδευση της TN. Τα εργαστήρια δεδομένων θα λειτουργούν μέσω των υφιστάμενων διαύλων και πλαισίων πρόσβασης χωρίς να απαιτείται άμεση μεταφορά δεδομένων. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι χώροι δεδομένων παραμένουν οι αξιόπιστες υποδομές διακυβέρνησης και διάθεσης των δεδομένων, ενώ τα εργαστήρια δεδομένων μπορούν να αποτελούν την επιχειρησιακή διεπαφή που καθιστά δυνατή την ασφαλή χρήση των δεδομένων με προστιθέμενη αξία για την TN.

Η συμμετοχή θα είναι εθελοντική και οι κάτοχοι των δεδομένων θα αποφασίζουν με ποιον τρόπο, πότε και από ποιον θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα. Δεν θα διαβιβάζονται δεδομένα χωρίς ρητή συγκατάθεση. Όλες οι δραστηριότητες θα προστατεύονται από αυστηρές διασφαλίσεις εμπιστευτικότητας και θα υποστηρίζονται από αποκεντρωμένες τεχνικές προστασίας της ιδιωτικής ζωής, όπως η ομόσπονδη μάθηση, η ομομορφική κρυπτογράφηση

¹⁸ Σε ορισμένα πλαίσια, ο όρος «περιέκτες δεδομένων» αναφέρεται σε παρόμοιες εγκαταστάσεις που ευνοούν τη δομημένη, ασφαλή και αξιόπιστη χρήση δεδομένων σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Σε συνδυασμό με την ευρύτερη έννοια της «περιεκτοποίησης δεδομένων», αντικατοπτρίζουν μια συμπληρωματική προσέγγιση για την οργάνωση και τη διακυβέρνηση της ανταλλαγής δεδομένων, καθώς και για την προώθηση της διαλειτουργικότητας και της συνέπειας σε ολόκληρο το οικοσύστημα TN της ΕΕ.

¹⁹ Κοινοχρησία και συνδυασμός δεδομένων από πολλές πηγές σε ένα ενιαίο, κεντρικό αποθετήριο ή κοινό περιβάλλον.
²⁰ Οργάνωση, ενσωμάτωση, επικύρωση και διατήρηση δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της επισήμανσής τους, για τη βελτίωση της χρήσης τους και της πρόσβασης σε αυτά.

²¹ Άρθρο 4 σημείο 5) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679: «η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά τρόπο ώστε τα δεδομένα να μην μπορούν πλέον να αποδοθούν σε συγκεκριμένο υποκείμενο των δεδομένων χωρίς τη χρήση συμπληρωματικών πληροφοριών, εφόσον οι εν λόγω συμπληρωματικές πληροφορίες διατηρούνται χωριστά και υπόκεινται σε τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν μπορούν να αποδοθούν σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο.»

και ο ασφαλής πολυσυμμετοχικός υπολογισμός. Τα δεδομένα μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία τοπικά ή σε επίπεδο κόμβων χωρίς να συγχωνεύονται σε ενιαίο αποθετήριο, ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν υπό τον έλεγχο του αρχικού κατόχου. Το μοντέλο αυτό — το οποίο είναι ιδιαίτερα επωφελές για τις ΜΜΕ— στηρίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα και διαμορφώνει κλίμα εμπιστοσύνης, επεκτείνοντας παράλληλα τη χρήση δεδομένων για την ΤΝ.

Η υπολογιστική ικανότητα της ΕΕ έχει εξελιχθεί από την επιστημονικά προσανατολισμένη υπολογιστική υψηλών επιδόσεων στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (στο εξής: EuroHPC) στα εργοστάσια ΤΝ, τα οποία διευρύνουν αυτή την έννοια για τη στήριξη της ανάπτυξης της ΤΝ, συνδέοντας τις υπολογιστικές υποδομές με την πρόσβαση σε δεδομένα και τον πειραματισμό με αυτά. Με τα επικείμενα γιγαντοεργοστάσια ΤΝ θα επεκταθούν περαιτέρω οι εγκαταστάσεις υπολογιστικής ΤΝ.

Στο πλαίσιο αυτό, τα πρώτα εργαστήρια δεδομένων θα δημιουργηθούν βάσει της πρωτοβουλίας για τα εργοστάσια ΤΝ μέσω της EuroHPC, παρέχοντας ασφαλή περιβάλλοντα και υπηρεσίες δεδομένων για τη σύνδεση των φορέων ανάπτυξης ΤΝ με κοινούς ευρωπαϊκούς χώρους δεδομένων σε τομείς όπως η υγειονομική περίθαλψη, η μεταποίηση, η ενέργεια και το κλίμα, και θα επεκταθούν στους τομείς των γλωσσών, της κυβερνοασφάλειας και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Για να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες τους ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εταιρειών και των δημόσιων διοικήσεων, τα εργαστήρια δεδομένων θα συνεργάζονται στενά με τους ευρωπαϊκούς κόμβους ψηφιακής καινοτομίας (EDIH), οι οποίοι λειτουργούν ως σημεία επαφής που απευθύνονται στους χρήστες και συμβάλλουν στην αντιστοίχιση των αναγκών σε δεδομένα με συγκεκριμένες εφαρμογές.

Θα δημιουργηθούν περαιτέρω ανεξάρτητα εργαστήρια δεδομένων σε άλλους τομείς για την αντιμετώπιση ειδικών τομεακών και ερευνητικών αναγκών, όπως στον τομέα της ενέργειας. Τα επικείμενα γιγαντοεργοστάσια ΤΝ θα ενισχύσουν περαιτέρω τις εγκαταστάσεις υπολογιστικής ΤΝ και θα προετοιμάσουν το μοντέλο εργαστηρίου δεδομένων για εμπορική διάθεση σε ολόκληρη την ΕΕ, με τη μετατροπή του σε ένα αυτοσυντηρούμενο οικοσύστημα υπηρεσιών που συνδέει την υπολογιστική, τα δεδομένα και την καινοτομία στον τομέα της ΤΝ.

Τα **εργαστήρια δεδομένων** θα παρέχουν υπηρεσίες που θα καλύπτουν ειδικά εννέα βασικούς τομείς:

- **Συνδεδετικός κρίκος μεταξύ των χώρων δεδομένων και των οικοσυστημάτων ΤΝ:** πρακτική σύνδεση που διευκολύνει τις εταιρείες να έχουν πρόσβαση σε διαλειτουργικά δεδομένα υψηλής ποιότητας μέσω της σύνδεσης των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων με φορείς ανάπτυξης, υποδομές και τομεακά οικοσυστήματα ΤΝ.
- **Τεχνικές υποδομές και εργαλεία:** οι περιέκτες δεδομένων θα καταστήσουν δυνατή την αποτελεσματική αποθήκευση και οργάνωση των δεδομένων, σε συνδυασμό με ασφαλή περιβάλλοντα για την επιτόπια επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και με έτοιμα προς χρήση εργαλεία για την προετοιμασία των δεδομένων και τεχνικές

προστασίας της ιδιωτικής ζωής για την επίτευξη ανωνυμοποίησης και την παραγωγή συνθετικών δεδομένων. Θα διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο χρηστικότητας, ταχύτητας και δυνατότητας επέκτασης, ώστε τα εργαλεία να είναι απλά, αξιόπιστα και εύκολα στην υιοθέτηση.

- **Συγκέντρωση δεδομένων:** στήριξη των εταιρειών για τη συγκέντρωση δεδομένων από πηγές δημόσιας και περιορισμένης πρόσβασης —ειδικότερα δεδομένων που χρησιμοποιούνται για καινοτόμους σκοπούς— μέσω των αξιόπιστων μηχανισμών κοινοχρησίας δεδομένων των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων. Τα εργαστήρια δεδομένων θα στηρίζουν τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων με το δίκαιο περί ανταγωνισμού της ΕΕ κατά την ανταλλαγή ή τη συγκέντρωση δεδομένων. Αξιοποιώντας και συμπληρώνοντας τις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες παρέχουν στις εταιρείες πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τη συνεργασία και τους κοινούς πόρους, η Επιτροπή θα στηρίζει περαιτέρω τα εργαστήρια δεδομένων σε αυτόν τον ρόλο, παρέχοντας ειδική καθοδήγηση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την ανταλλαγή και τη συγκέντρωση δεδομένων. Επιπλέον, θα διατίθεται εξατομικευμένη καθοδήγηση για μεμονωμένα εργαστήρια δεδομένων κατόπιν αιτήματος στο πλαίσιο της ανακοίνωσης ανεπίσημης καθοδήγησης.
- **Υπηρεσίες ψευδωνυμοποίησης και ανωνυμοποίησης:** παροχή προηγμένων εργαλείων και εμπειρογνωσίας για την αφαίρεση ή την απόκρυψη προσωπικών αναγνωριστικών στοιχείων. Οι υπηρεσίες αυτές θα περιλαμβάνουν τεχνικές όπως η ψευδωνυμοποίηση, η ανωνυμοποίηση και η διαφορική ιδιωτικότητα, ευνοώντας την ασφαλή περαιτέρω χρήση των δεδομένων, διατηρώντας παράλληλα τη δυνατότητα χρήσης για σκοπούς ανάλυσης.
- **Παραγωγή συνθετικών δεδομένων:** στήριξη για τη δημιουργία συνθετικών συνόλων δεδομένων υψηλής ποιότητας που αναπαράγουν τις στατιστικές ιδιότητες των πραγματικών δεδομένων χωρίς να αποκαλύπτουν ευαίσθητες ή εμπιστευτικές πληροφορίες. Τα εργαστήρια δεδομένων θα παρέχουν εργαλεία και εμπειρογνωσία για την παραγωγή, την επικύρωση και τη συγκριτική αξιολόγηση συνθετικών δεδομένων για την εκπαίδευση και τη δοκιμή μοντέλων ΤΝ, συμπληρώνοντας τις προσπάθειες ανωνυμοποίησης και βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα δεδομένων σε ευαίσθητους τομείς.
- **Επιμέλεια, επισήμανση και διανυσματοποίηση δεδομένων:** ολοκληρωμένη στήριξη για τον καθαρισμό, την επισήμανση, τον σχολιασμό, τον εμπλουτισμό και τη διανυσματοποίηση των συνόλων δεδομένων, ώστε να καταστούν αξιόπιστα, αντιπροσωπευτικά και χρησιμοποιήσιμα για την εκπαίδευση της ΤΝ. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας, διαφανής τεκμηρίωση και συνεργασία με κοινότητες εμπειρογνομόνων για την ειδική επισήμανση ανά τομέα.
- **Κανονιστική καθοδήγηση και κατάρτιση:** εξατομικευμένες συμβουλές που βοηθούν τις επιχειρήσεις να συμμορφώνονται με το δίκαιο της ΕΕ σε συνδυασμό με την κατάρτιση των φορέων ανάπτυξης της ΤΝ σχετικά με τη χρήση δεδομένων και τις νομικές υποχρεώσεις, όπως οι κανονισμοί για την ΤΝ, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, το εμπορικό απόρρητο και το δίκαιο περί ανταγωνισμού.

- **Συνδεδεικτός κριτικός μεταξύ των χώρων δεδομένων και των οικοσυστημάτων TN:** πρακτική σύνδεση που διευκολύνει τις εταιρείες να έχουν πρόσβαση σε διαλειτουργικά δεδομένα υψηλής ποιότητας μέσω της σύνδεσης των κοινών ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων με φορείς ανάπτυξης, υποδομές και τομεακά οικοσυστήματα TN.
Διευκόλυνση της πρόσβασης σε δεδομένα: υπηρεσία που βασίζεται στη ζήτηση, στο πλαίσιο της οποίας οι νεοφυείς επιχειρήσεις και οι ΜΜΕ μπορούν να επισημαίνουν τις ανάγκες τους σε δεδομένα, ώστε τα εργαστήρια δεδομένων να τις βοηθούν στον

Με ποιον τρόπο θα λειτουργούσε στην πράξη ένα εργαστήριο δεδομένων;

Μια εταιρεία στο κράτος μέλος X αναπτύσσει βασιζόμενα στην TN συστήματα για την προληπτική συντήρηση ηλεκτρικών οχημάτων, αλλά αντιμετωπίζει δυσκολίες στην πρόσβαση σε επαρκή δεδομένα υψηλής ποιότητας από αισθητήρες διαφόρων μοντέλων αυτοκινήτων και υποδομών φόρτισης. Οι μεμονωμένοι κατασκευαστές διστάζουν να κοινοποιήσουν τα εν λόγω δεδομένα λόγω ανησυχιών που αφορούν το εμπορικό απόρρητο, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τον ανταγωνισμό. Τα εργοστάσια TN θα παρέχουν τους υπολογιστικούς πόρους και, μέσω των ενσωματωμένων εργαστηρίων δεδομένων τους, τις υπηρεσίες διαχείρισης δεδομένων που απαιτούνται για την υπέρβαση αυτών των φραγμών.

Μέσω του εργαστηρίου δεδομένων, η εταιρεία θα έχει πρόσβαση σε αξιόπιστα, ανωνυμοποιημένα και συγκεντρωτικά σύνολα δεδομένων προερχόμενων από διάφορες πηγές, όπως από δημόσιους φορείς εκμετάλλευσης υποδομών φόρτισης, συμμετέχοντες κατασκευαστές πρωτότυπου εξοπλισμού (στο εξής: ΚΠΕ), καθώς και σε άλλα δεδομένα που θα εντοπίζονται μέσω του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων κινητικότητας.

Ως συστατικό στοιχείο του εργοστασίου TN, το εργαστήριο δεδομένων θα προσφέρει:

- Ασφαλή περιβάλλοντα για την ανάλυση δεδομένων αισθητήρων σε πραγματικό χρόνο μέσω ομόσπονδης μάθησης, χωρίς τα δεδομένα να εξέρχονται από τα συστήματα των ΚΠΕ.
- Υπηρεσίες ανωνυμοποίησης που διασφαλίζουν ότι η χρήση των δεδομένων οδηγών και οχημάτων είναι σύμφωνη με τους κανόνες προστασίας της ιδιωτικής ζωής.
- Κανονιστική καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων περί πρόσβασης σε δεδομένα του κανονισμού για τα δεδομένα και τη διαχείριση της προστασίας του εμπορικού απορρήτου.
- Εργαλεία επιμέλειας δεδομένων που εναρμονίζουν τους διάφορους μορφότυπους και τα πρότυπα ποιότητας των αισθητήρων.

Ως εκ τούτου, το εργαστήριο θα αποτελέσει συνδεδεικτό κριτικό μεταξύ του χώρου δεδομένων κινητικότητας και του οικοσυστήματος TN, παρέχοντας στην εταιρεία τη δυνατότητα εκπαίδευσης ισχυρών μοντέλων TN, με παράλληλη διασφάλιση του απορρήτου των κατασκευαστών.

εντοπισμό συναφών συνόλων δεδομένων και στην υπέρβαση των εμπορικών, νομικών ή διοικητικών φραγμών.

iii. Πράξη της ΕΕ για το υπολογιστικό νέφος και για την ανάπτυξη της TN

Η βιώσιμη χωρητικότητα των κέντρων δεδομένων και οι κυρίαρχες υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και TN αποτελούν προϋπόθεση για να επιτύχει η ΕΕ τους στόχους που ορίζονται στην παρούσα στρατηγική. Καθώς αυξάνονται οι όγκοι των παραγόμενων δεδομένων εντείνεται η ανάγκη συλλογής, αποθήκευσης, συνδυασμού και επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων. Για να ελαχιστοποιηθεί ο χρόνος αναμονής²² και να μειωθεί η εξάρτηση από υποδομές που βρίσκονται σε άλλα μέρη του κόσμου, η ΕΕ πρέπει να διαθέτει επαρκή χωρητικότητα κέντρων δεδομένων.

Για να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα βιώσιμων υποδομών κέντρων δεδομένων και κυρίαρχων υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους και TN για τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες διοικήσεις της ΕΕ, το πρώτο τρίμηνο του 2026 η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση **πράξης για το υπολογιστικό νέφος και την ανάπτυξη της TN**. Η πρωτοβουλία αυτή θα στηρίξει την καινοτομία σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα του υπολογιστικού νέφους και της TN, καλύπτοντας το φάσμα από την ενσωμάτωση προηγμένων επεξεργαστών έως τις βιώσιμες τεχνολογίες ψύξης και το υλισμικό και λογισμικό TN. Θα επιταχύνει επίσης την ανάπτυξη της βιώσιμης χωρητικότητας των κέντρων δεδομένων, διασφαλίζοντας ότι η ΕΕ διαθέτει τις υποδομές που απαιτούνται για ασφαλείς και κυρίαρχες υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και TN.

iv. Στρατηγικοί πόροι δεδομένων: δημόσιοι, επιστημονικοί, πολιτιστικοί και γλωσσικοί πόροι

Η ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στον τομέα της TN εξαρτάται από την πρόσβαση σε δομημένα και αξιόπιστα δεδομένα υψηλής ποιότητας. Τα επιστημονικά, πολιτιστικά και γλωσσικά σύνολα δεδομένων αποτελούν κρίσιμους παράγοντες διευκόλυνσης των ισχυρών μοντέλων TN, των ερευνητικών επιτευγμάτων και της τεχνολογικής κυριαρχίας.

Τα σύνολα δεδομένων αναφοράς του δημόσιου τομέα θα ενισχυθούν στο πλαίσιο της οδηγίας για τα ανοικτά δεδομένα. Τα σύνολα δεδομένων υψηλής αξίας²³ πρέπει να διατίθενται δωρεάν, μέσω διεπαφών προγραμματισμού εφαρμογών (API), σε μηχαναγνώσιμο μορφότυπο και, κατά περίπτωση, να παρέχονται ως μαζική τηλεφόρτωση. Το 2026 η Επιτροπή θα προτείνει την επέκταση του καταλόγου των συνόλων δεδομένων υψηλής αξίας ώστε να καλύπτει νομικά, δικαστικά, διοικητικά και άλλα δεδομένα. Κάτι τέτοιο θα είναι επωφελές για τις νεοφυείς επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί επίσης αν θα πρέπει να προστεθούν περαιτέρω σύνολα δεδομένων.

Έχει ήδη αποδειχθεί ο μετασχηματιστικός ρόλος των επιστημονικών δεδομένων, όπως διαπιστώνεται στην περίπτωση του συστήματος TN AlphaFold²⁴. Οι καλά δομημένες βάσεις

²² Ο χρόνος αναμονής είναι ο χρόνος που απαιτείται για τη διαβίβαση δεδομένων από ένα σημείο του δικτύου σε ένα άλλο.

²³ Σύμφωνα με το παράρτημα I της οδηγίας για τα ανοικτά δεδομένα, τα εν λόγω σύνολα δεδομένων υψηλής αξίας προέρχονται από τις ακόλουθες κατηγορίες: γεωχωρικές πληροφορίες, γεωσκόπηση και περιβάλλον· μετεωρολογικές πληροφορίες· στατιστικές, εταιρείες και ιδιοκτησιακό καθεστώς εταιρειών, κινητικότητα. Μπορούν να προστεθούν νέες κατηγορίες.

²⁴ Το AlphaFold αποτελεί ένα σύστημα τεχνητής νοημοσύνης που αναπτύχθηκε από την εταιρεία Deep Mind, το οποίο χρησιμοποιεί βαθιά μάθηση και μεγάλο όγκο δεδομένων για την πρόβλεψη της δομής των πρωτεϊνών. Κατ' αυτόν τον τρόπο συμβάλλει στην επιτάχυνση της ρηζικέλευθης έρευνας σε πολλούς τομείς της βιολογίας.

δεδομένων μειώνουν το κόστος έρευνας και ανάπτυξης, επιταχύνουν την καινοτομία και διαμορφώνουν νέα σύνορα στους τομείς των υλικών, των φαρμάκων, της ενέργειας και της βιοτεχνολογίας. Για την αξιοποίηση αυτής της δυνατότητας, η Επιτροπή θα συνεχίσει να χαρτογραφεί τις υφιστάμενες βάσεις δεδομένων, να καθορίζει προτεραιότητες από κοινού με εμπειρογνώμονες, να διασφαλίζει τα δικαιώματα χρήσης και να χρηματοδοτεί νέες ψηφιακές υποδομές σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τις υποδομές έρευνας και τεχνολογίας. Στο πλαίσιο αυτό, το **ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης (EOSC)**, ο κοινός ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την έρευνα και την ανάπτυξη, αναπτύσσει ένα ομόσπονδο δίκτυο αποθετηρίων δεδομένων με μια αξιόπιστη πλατφόρμα για την ανταλλαγή και την περαιτέρω χρήση υψηλής ποιότητας ευρέσιμων, προσβάσιμων, διαλειτουργικών και επαναχρησιμοποιήσιμων ερευνητικών δεδομένων (FAIR), εργαλείων και υπηρεσιών σε διεπιστημονικό και διασυνοριακό επίπεδο στην Ευρώπη. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα υποστηριχθούν οι επιστημονικές δραστηριότητες με την TN στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας για την TN (RAISE)²⁵. Παράλληλα, η επικείμενη πρόταση πράξης για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE)²⁶ θα ενισχύσει τις νομικές προϋποθέσεις για την ανταλλαγή, την πρόσβαση και την επαναχρησιμοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, δημοσιεύσεων και δεδομένων χρηματοδοτούμενων από δημόσιους πόρους για επιστημονικούς σκοπούς.

Θα αυξηθούν επίσης οι πολιτιστικοί και οι γλωσσικοί πόροι της ΕΕ. Περισσότερα από 30 εκατομμύρια ψηφιοποιημένα έργα από τα πολιτιστικά ιδρύματα της Ευρώπης θα διατεθούν για την ανάπτυξη της TN, βάσει της πρωτοβουλίας Europeana²⁷. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τρόπους ενίσχυσης της συνεργασίας και ενθάρρυνσης της αδειοδότησης μεταξύ δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών φορέων και παρόχων TN, με σκοπό την πρόσβαση στα οπτικοακουστικά αρχεία τους για σκοπούς εκπαίδευσης της TN, με συνεκτίμηση της αμοιβής των δικαιούχων.

Τα πιλοτικά έργα στο πλαίσιο του **ευρωπαϊκού κοινού χώρου γλωσσικών δεδομένων και της Συμμαχίας για τις γλωσσικές τεχνολογίες της Κοινοπραξίας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Υποδομής (ALT-EDIC)** θα συγκεντρώσουν ειδικά τομεακά σύνολα δεδομένων μέσω πληθοπορισμού, μεταξύ άλλων από λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες, τα οποία θα προστεθούν στις ήδη διαθέσιμες 477 δισεκατομμύρια μονάδες δεδομένων (token) —αριθμός συγκρίσιμος με κορυφαία σύνολα εκπαιδευτικών δεδομένων της TN. Αυτό θα συμβάλει επίσης στη διασφάλιση ότι οι σπάνιες γλώσσες θα συμπεριληφθούν στην ανάπτυξη μεγάλων γλωσσικών μοντέλων TN (LLM), κάτι που θα έχει αντίκτυπο στην ποιότητα των αποτελεσμάτων των συστημάτων TN σε αυτές τις γλώσσες.

²⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2025). Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Ευρωπαϊκή στρατηγική για την τεχνητή νοημοσύνη στην επιστήμη: Προετοιμασία του RAISE (Resource for AI Science in Europe). Βρυξέλλες [COM(2025) 724 final της 8ης Οκτωβρίου 2025].

²⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Forthcoming proposal for a European Research Area (ERA) Act [Επικείμενη πρόταση πράξης για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE)], η οποία ανακοινώθηκε στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2025, Βρυξέλλες, 11 Φεβρουαρίου 2025, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2025_en?prefLang=el.

²⁷ Europeana, *The European digital platform for cultural heritage* (Η ευρωπαϊκή ψηφιακή πλατφόρμα για την πολιτιστική κληρονομιά), διατίθεται στη διεύθυνση: <https://www.europeana.eu/en> (προσπελάστηκε στις 27 Οκτωβρίου 2025).

ν. Οριζόντιοι παράγοντες διευκόλυνσης: συνθετικά δεδομένα, συγκέντρωση δεδομένων και πρότυπα

Παράλληλα με τις εμβληματικές πρωτοβουλίες, η ΕΕ χρειάζεται επίσης οριζόντια διατομεακά μέτρα για την επέκταση ολόκληρης την οικονομίας των δεδομένων.

Τα συνθετικά δεδομένα ως παράγοντας επίτευξης υπεροχής στον τομέα της ΤΝ

Τα συνθετικά δεδομένα²⁸ μπορούν να ανοίξουν τον δρόμο για την εκπαίδευση της ΤΝ σε τομείς στους οποίους τα δεδομένα είναι δυσεύρετα ή ευαίσθητα, από την έρευνα για τις σπάνιες νόσους έως τη ρομποτική και τις ακραίες περιπτώσεις αυτόνομης οδήγησης. Καθιστούν δυνατή την ανάπτυξη μοντέλων ΤΝ χωρίς την αποκάλυψη προσωπικών ή αποκλειστικών πληροφοριών, ενισχύοντας ταυτοχρόνως την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία που διαφυλάσσει την ιδιωτική ζωή.

Για την αξιοποίηση αυτού του δυναμικού, η Επιτροπή θα καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα για την αξιόπιστη χρήση των συνθετικών δεδομένων, θα εξετάσει τα σχετικά νομικά ζητήματα, θα διενεργήσει διαβούλευση σχετικά με εθελοντικό ευρωπαϊκό σύστημα πιστοποίησης και θα διερευνήσει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός «εργοστασίου παραγωγής συνθετικών δεδομένων» για την παροχή πρόσβασης σε υπολογιστική υψηλών επιδόσεων για την παραγωγή συνόλων δεδομένων μεγάλης κλίμακας. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα παρασχεθεί επίσης χρηματοδότηση στην έρευνα και ανάπτυξη αιχμής στον τομέα των τεχνικών παραγωγής συνθετικών δεδομένων.

Χάραξη σαφούς πορείας για τη στρατηγική συγκέντρωση δεδομένων

²⁸ Βλ. ορισμό ανωτέρω.

Πολλές εταιρείες, για παράδειγμα στους τομείς της υγείας, της κινητικότητας, της ενέργειας, της γεωργίας και της μεταποίησης, δεν διαθέτουν τα μεγάλα, ποικίλα σύνολα δεδομένων που απαιτούνται για την εκπαίδευση προηγμένων μοντέλων ΤΝ. Η συγκέντρωση δεδομένων που αφορούν τα πρώτα στάδια του κύκλου παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών θα μπορούσε να αποφέρει κοινά οφέλη, αλλά η ανασφάλεια δικαίου και ο φόβος παραβίασης του δικαίου περί ανταγωνισμού αποτελούν τροχοπέδη για τη συνεργασία.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αναλαμβάνει δράση για την παροχή νομικής σαφήνειας στις εταιρείες, σύμφωνα με την έκκληση για μετατροπή των κανόνων σε αποτελέσματα, η οποία περιλαμβάνεται στην έκθεση του Mario Draghi σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Στις οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές του 2023 σχετικά με τις συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ ανταγωνιστών εξηγούνται ήδη οι περιπτώσεις που η συγκέντρωση δεδομένων είναι συμβατή με το δίκαιο περί ανταγωνισμού της ΕΕ, με παροχή πρακτικών παραδειγμάτων και διασφαλίσεων.

Για την περαιτέρω διευκόλυνση της νόμιμης και αποτελεσματικής συνεργασίας στον τομέα των δεδομένων μέσω των εργαστηρίων δεδομένων, η Επιτροπή θα εκδώσει ειδική καθοδήγηση σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την ανταλλαγή και τη συγκέντρωση δεδομένων.

Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το δίκαιο περί ανταγωνισμού, κατόπιν αιτήματος, βάσει της ανακοίνωσης ανεπίσημης καθοδήγησης, για συγκεκριμένα πολυκρατικά έργα και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με δεδομένα και προωθούν τη διασυνοριακή καινοτομία, τη βιομηχανική ανθεκτικότητα και την ανάπτυξη της ΤΝ. Καθιστώντας την επιλογή της συγκέντρωσης δεδομένων αξιόπιστη και νομικά ασφαλή, η ΕΕ μπορεί να εξασφαλίσει αποτελεσματικότητα και να επιταχύνει τις καινοτομίες σε κίριους τομείς.

Άνοδος του πήχη όσον αφορά την ποιότητα δεδομένων και τη συλλογή δεδομένων

Χωρίς αξιόπιστα πρότυπα, ακόμη και οι πλέον φιλόδοξες προσπάθειες κοινοχρησίας δεδομένων ενέχουν τον κίνδυνο κατακερματισμού και χαμηλού ποσοστού υιοθέτησης. Το ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιόπιστων δεδομένων²⁹ καθορίζει ήδη κανόνες για την κοινοχρησία, τα μεταδεδομένα και τη διακυβέρνηση, απαιτούνται ωστόσο περαιτέρω εργασίες για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων ζητημάτων.

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει αίτημα τυποποίησης για **ευρωπαϊκό πρότυπο ποιότητας δεδομένων** που θα καλύπτει την πληρότητα, τη συνέπεια, την προέλευση, τη σημασιολογική

Έκθεση Draghi: «Ειδικότερα, για να αντιμετωπιστεί η έλλειψη μεγάλων συνόλων δεδομένων στην ΕΕ, η εκπαίδευση των μοντέλων θα πρέπει να τροφοδοτείται με δεδομένα που παρέχονται δωρεάν από πολλές εταιρείες της ΕΕ εντός συγκεκριμένου τομέα. Θα πρέπει να παρέχεται στήριξη της εκπαίδευσης μοντέλων εντός πλαισίων ανοικτού

²⁹ Βλ. επίσης Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκτελεστική απόφαση C(2025) 4135 σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιόπιστων δεδομένων.

σαφήνεια και τη διακυβέρνηση, παρέχοντας στις επιχειρήσεις, στις ρυθμιστικές αρχές και στους ερευνητές κοινά κριτήρια αναφοράς για αξιόπιστα σύνολα δεδομένων. Οι εργασίες αυτές θα συμπληρώσουν τις εν εξελίξει προσπάθειες τυποποίησης σχετικά με την ποιότητα και την τεκμηρίωση των δεδομένων στο πλαίσιο του κανονισμού για την TN, διασφαλίζοντας τη συνοχή μεταξύ των απαιτήσεων διαχείρισης των δεδομένων και ανάπτυξης της TN.

Μια ειδική πρωτοβουλία θα έχει ως στόχο την τυποποίηση των **πρακτικών σχολιασμού και επισήμανσης**, διευκολύνοντας έτσι την εύρεση, τον συνδυασμό και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων, διασφαλίζοντας παράλληλα την εμπιστοσύνη όσον αφορά την προέλευση και τις συνθήκες χρήσης τους, ζήτημα ζωτικής σημασίας για την κλιμάκωση της εκπαίδευσης της TN και της περαιτέρω διατομεακής χρήσης. Στο πλαίσιο ενός πολυσυμμετοχικού εργαστηρίου θα διερευνηθούν επίσης πρότυπα συλλογής δεδομένων από συνδεδεμένα προϊόντα, αισθητήρες και κάμερες —τα οποία αφορούν τη δειγματοληψία, τα μεταδεδωμένα, τη χρονοσφράγιση, τη βαθμονόμηση και την ακεραιότητα— ώστε να αντιμετωπιστεί ένα βασικό εμπόδιο για την αποτελεσματική συγκέντρωση και περαιτέρω χρήση των δεδομένων.

Εμβληματικές δράσεις

- Δρομολόγηση των πρώτων **εργαστηρίων δεδομένων** για την ενίσχυση της διαθεσιμότητας δεδομένων και τη σύνδεση με τα οικοσυστήματα TN (τέταρτο τρίμηνο του 2025). Τα εργαστήρια δεδομένων θα παρέχουν επίσης αξιόπιστες υπηρεσίες ψευδωνυμοποίησης.
- **Δρομολόγηση της πρωτοβουλίας σχετικά με ποιοτικά δεδομένα για την TN:** επέκταση των συνόλων δεδομένων υψηλής αξίας στο πλαίσιο της οδηγίας για τα ανοικτά δεδομένα (τέταρτο τρίμηνο του 2026)· δημιουργία φόρουμ ενδιαφερόμενων μερών με δημόσιους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς και φορείς ανάπτυξης TN (δεύτερο τρίμηνο του 2026)· διάθεση 30 εκατομμυρίων ψηφιοποιημένων πολιτιστικών αγαθών για την εκπαίδευση της TN (τέταρτο τρίμηνο του 2026)· και δρομολόγηση πρωτοβουλίας πληθοπορισμού για ειδικά τομεακά δεδομένα και γλωσσικά δεδομένα από λιγότερο ομιλούμενες ευρωπαϊκές γλώσσες (δεύτερο τρίμηνο του 2026).

Πυλώνας II: Εξορθολογισμός των κανόνων για τα δεδομένα

Το πλαίσιο δεδομένων της ΕΕ πρέπει να παραμείνει σαφές, πρακτικό και φιλικό προς την καινοτομία. Για τη μείωση του φόρτου και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας, η Επιτροπή υποβάλλει νομοθετική πρόταση, γνωστή ως **ψηφιακό Omnibus**, με στόχο, μεταξύ άλλων, τον εκσυγχρονισμό και την ενοποίηση του οριζόντιου κεκτημένου της ΕΕ για τα δεδομένα. Επιπλέον, η Επιτροπή θα ανακοινώσει επίσης εργασίες σχετικά με τη συμμόρφωση με ένα κλικ, ώστε να καταστεί δυνατή η αυτοματοποιημένη υποβολή κανονιστικών αναφορών, καθώς και δέσμη μέτρων στήριξης για τον κανονισμό για τα δεδομένα, όπως πρότυπες συμβάσεις, τυποποιημένες ρήτρες, καθοδήγηση σχετικά με την αποζημίωση και το εμπορικό απόρρητο, καθώς και την ίδρυση γραφείου νομικής υποστήριξης των ΜΜΕ.

i. Απλούστευση του κεκτημένου της ΕΕ για τα δεδομένα

Το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ για τα δεδομένα έχει εξελιχθεί με ταχείς ρυθμούς, με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων δικαιωμάτων αλλά και την αύξηση της πολυπλοκότητας και του κατακερματισμού. Απαιτείται απλούστευση για τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης, την ευκολότερη εφαρμογή των κανόνων και την καλύτερη στήριξη της καινοτομίας.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή παρουσιάζει το προαναφερθέν ψηφιακό Omnibus. Το ψηφιακό Omnibus θα επικαιροποιήσει το κεκτημένο, καταργώντας τις περιττές επιβαρύνσεις και διαφυλάσσοντας παράλληλα τις βασικές αρχές της οικονομίας δεδομένων της ΕΕ. Το Omnibus θα επικεντρωθεί στις ακόλουθες μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας:

- **Κατάργηση παρωχημένων κανόνων.** Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων Omnibus θα καταργηθεί ο κανονισμός για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα³⁰, καθώς οι λειτουργίες του καλύπτονται ήδη από τον κανονισμό για τα δεδομένα, ενώ παράλληλα θα διατηρηθούν ρητά η αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα και η απαγόρευση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού περιορισμού.
- **Εξορθολογισμός των κανόνων κοινοχρησίας δεδομένων.** Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων Omnibus θα καταργηθεί η πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων και οι ουσιώδεις διατάξεις της θα μεταφερθούν στον κανονισμό για τα δεδομένα. Οι υποχρεώσεις των διαμεσολαβητών δεδομένων θα είναι σαφέστερες, απλούστερες και προαιρετικές, για την υποστήριξη των βιώσιμων μοντέλων και της ευρύτερης υιοθέτησης.
- **Εδραίωση της κοινοχρησίας των δεδομένων του δημόσιου τομέα.** Οι κανόνες που πλέον περιλαμβάνονται είτε στην πράξη για τη διακυβέρνηση δεδομένων είτε στην οδηγία για τα ανοικτά δεδομένα θα διατηρηθούν και θα συγχωνευθούν σε ένα κεφάλαιο του κανονισμού για τα δεδομένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο απλουστεύονται οι υποχρεώσεις με παράλληλη διατήρηση του ανοικτού χαρακτήρα, της διαφάνειας και της δίκαιης πρόσβασης. Επιπλέον, το νέο πλαίσιο θα αντιμετωπίσει τις ανισορροπίες ισχύος στην κοινοχρησία δεδομένων, διασφαλίζοντας δίκαιες συνθήκες και απτά οφέλη για τις ΜΜΕ. Στα εργαστήρια δεδομένων θα επισημαίνονται νέα σύνολα δεδομένων του δημόσιου τομέα με ελπιδοφόρες προοπτικές που δεν καλύπτονται ακόμη από τη νομοθεσία.
- **Εκσυγχρονισμός των κανόνων για τα cookies και παρόμοιες τεχνολογίες.** Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων Omnibus θα πραγματοποιηθεί μεταρρύθμιση των κανόνων για τα cookies που περιλαμβάνονται επί του παρόντος στην οδηγία για την προστασία

Συμμετέχων στη δημόσια διαβούλευση για την Ένωση Δεδομένων: «Οι κανόνες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες πρέπει να επικαιροποιηθούν επειγόντως. Οι ισχύοντες κανόνες σχεδιάστηκαν με βάση ένα εντελώς διαφορετικό τεχνολογικό υπόβαθρο και δεν

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1807 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με ένα πλαίσιο για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, οι οποίοι και θα μεταφερθούν στον ΓΚΠΔ. Ο κανονισμός θα περιλαμβάνει προτάσεις με πρακτικές λύσεις: τα cookies και παρόμοιες τεχνολογίες για ορισμένους σκοπούς χαμηλού κινδύνου θα πρέπει να θεωρούνται νόμιμα, ενώ για άλλους σκοπούς οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να στηρίζονται σε μία από τις νομικές βάσεις στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ. Ο κανονισμός θα απλουστεύσει επίσης τα πλαίσια που παρέχουν επιλογές με ένα κλικ. Θα υποχρεώνει τους ιστοτόπους να σέβονται τις προτιμήσεις των χρηστών και μέσω των φυλλομετρητών τους. Πέραν του ψηφιακού Omnibus, θα πραγματοποιηθεί μεταρρύθμιση του πλαισίου για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ισχύοντες κανόνες ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες και προβλέπουν την αποτελεσματική προστασία των πολιτών και των επιχειρήσεων, χωρίς να υπονομεύουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και με προστασία της ανεξάρτητης δημοσιογραφίας. Οι σχετικές διατάξεις θα ενσωματωθούν σε άλλες νομικές πράξεις, ώστε να καταστεί τελικά δυνατή η κατάργηση της οδηγίας.

- **Ανάπτυξη πλαισίου προστασίας της ιδιωτικής ζωής που ευνοεί την καινοτομία.** Στο πλαίσιο των στοχευμένων τροποποιήσεων του ΓΚΠΔ θα αποσαφηνιστεί, ειδικότερα, η έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα εναρμονιστούν σε επίπεδο ΕΕ οι περιπτώσεις στις οποίες θα πρέπει να διενεργούνται εκτιμήσεις των επιπτώσεων σχετικά με την προστασία των δεδομένων, θα απλουστευθούν οι κοινοποιήσεις παραβιάσεων δεδομένων στις εποπτικές αρχές, θα εξορθολογιστούν οι κοινοποιήσεις παραβιάσεων μέσω ενιαίου ενωσιακού σημείου εισόδου, θα απλουστευθούν οι υποχρεώσεις ενημέρωσης όταν εύλογα αναμένεται ότι τα πρόσωπα διαθέτουν ήδη τις πληροφορίες και ο κίνδυνος για το υποκείμενο των δεδομένων είναι χαμηλός· θα αποσαφηνιστεί ότι το έννομο συμφέρον μπορεί να αποτελέσει νομική βάση για την εκπαίδευση της ΤΝ, συμπεριλαμβανομένης της παρεμπόμπουσας επεξεργασίας ειδικών κατηγοριών δεδομένων· θα αποσαφηνιστούν οι διατάξεις σχετικά με την αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων.

Μία βασική αλλαγή αφορά την απελευθέρωση δεδομένων για την ΤΝ μέσω αξιόπιστης ανωνυμοποίησης. Επί του παρόντος, η αβεβαιότητα σχετικά με την επαρκή ανωνυμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί βασικό λόγο ανησυχίας που συχνά αποθαρρύνει την κοινοχρησία δεδομένων. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες ιδίως ως προς τον προσδιορισμό του πότε τα ψευδωνυμοποιημένα δεδομένα παύουν πλέον να αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για ορισμένες οντότητες. Η αβεβαιότητα αυτή εντείνει την πολυπλοκότητα της κοινοχρησίας δεδομένων σε περίπτωση προληπτικής τήρησης των απαιτήσεων του ΓΚΠΔ. Η Επιτροπή θα στηρίζει τις επιχειρήσεις προσδιορίζοντας τα μέσα και τα κριτήρια προσδιορισμού του αν τα δεδομένα που προκύπτουν από την ψευδωνυμοποίηση συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για ορισμένες οντότητες.

Κάτι τέτοιο θα περιλαμβάνει αξιολόγηση του επιπέδου τεχνολογικής εξέλιξης των διαθέσιμων τεχνικών και την ανάπτυξη κριτηρίων για την αξιολόγηση του κινδύνου αποανωνυμοποίησης. Παρόλο που οι επιχειρήσεις παραμένουν πλήρως υπεύθυνες για

τη συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ, μπορούν να χρησιμοποιούν την εφαρμογή των εν λόγω μέσων και κριτηρίων για να αποδεικνύουν ότι τα δεδομένα δεν μπορούν να οδηγήσουν σε αποανωνυμοποίηση. Οι τροποποιήσεις θα διευκολύνουν επίσης την εκπαίδευση μοντέλων ΤΝ, με την παροχή των κατάλληλων διασφαλίσεων. Στόχος αυτών των αλλαγών είναι η παροχή νομικής σαφήνειας για την ανάπτυξη της ΤΝ, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων παρεμπίπτουσας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, στις οποίες οι προγραμματιστές έχουν κάνει ειλικρινείς προσπάθειες για την αφαίρεση των εν λόγω δεδομένων, προστατεύοντας παράλληλα τα δικαιώματα των προσώπων και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

- **Βελτίωση του κανονισμού για τα δεδομένα για σκοπούς πρακτικής εφαρμογής.** Τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του **κανονισμού για τα δεδομένα** θα παραμείνουν αμετάβλητα. Ταυτόχρονα, η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών θα περιορίζεται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, μειώνοντας έτσι τον φόρτο και διασφαλίζοντας παράλληλα την αντιμετώπιση κρίσεων. Στο πλαίσιο των στοχευμένων πρόσθετων προσαρμογών θα αποτραπεί η «διαρροή» δεδομένων εκτός της ΕΕ, θα θεσπιστούν ειδικά προσαρμοσμένα καθεστώτα για την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους και θα καταργηθούν οι διατάξεις για τις έξυπνες συμβάσεις.
- **Μείωση του φόρτου για τις αναπτυσσόμενες εταιρείες.** Με την προσθήκη μιας νέας κατηγορίας μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης (250–749 εργαζόμενοι) θα επεκταθεί η εφαρμογή των διατάξεων για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο του κανονισμού για τα δεδομένα, της οδηγίας για τα ανοικτά δεδομένα και των ενοποιημένων κανόνων της πράξης για τη διακυβέρνηση δεδομένων.

ii. Δημιουργία ενός πλαισίου δεδομένων ανθεκτικού στις μελλοντικές εξελίξεις

Στο πλαίσιο του ελέγχου ψηφιακής καταλληλότητας, η Επιτροπή θα συνεχίσει την επανεξέταση του κεκτημένου της ΕΕ για τα δεδομένα, με σκοπό να παραμείνει συνεκτικό, αναλογικό και φιλικό προς την καινοτομία. Μεριμνώντας ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ, η Επιτροπή θα εντοπίσει αλληλεπικαλύψεις, κενά και ασαφείς αλληλεπιδράσεις, μεταξύ άλλων με την τομεακή νομοθεσία για τα δεδομένα, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πιο προβλέψιμο διατομεακό πλαίσιο.

Επιπλέον, θα εκσυγχρονιστούν η ψηφιακή νομοθεσία και η προστασία των δεδομένων³¹. Οι στοχευμένες προσαρμογές μπορεί να διευκολύνουν τη συμμόρφωση και να ενισχύσουν την επιβολή, ευνοώντας την ανάπτυξη ισχυρών και αξιόπιστων καινοτομιών.

Η μεσιτεία δεδομένων αποτελεί ένα ζήτημα που προκαλεί ολόένα και μεγαλύτερη ανησυχία, καθώς ορισμένες εταιρείες συλλέγουν, συγκεντρώνουν και εμπορεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς την επίγνωση, την ουσιαστική συγκατάθεση ή τον έλεγχο των προσώπων. Αυτές οι αδιαφανείς πρακτικές υπονομεύουν τις βασικές αρχές του δικαίου για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και

³¹ Πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής [EUR-Lex - 52025DC0870 - EL - EUR-Lex](#).

διαβρώνουν την εμπιστοσύνη του κοινού στις ψηφιακές αγορές. Απαιτείται ενισχυμένη επιβολή των υφιστάμενων κανόνων. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν απαιτούνται πρόσθετες διασφαλίσεις για τον περιορισμό αυτών των πρακτικών, την ενίσχυση της διαφάνειας στην εμπορία δεδομένων και τη διασφάλιση ότι οι ιδιώτες και οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στον τρόπο πρόσβασης στα δεδομένα και στον τρόπο ανταλλαγής τους σε ολόκληρη την Ένωση.

iii. Συμμόρφωση με ένα κλικ

Σήμερα, οι εταιρείες δαπανούν σημαντικό χρόνο και χρήμα για θέματα συμμόρφωσης. Συχνά, ακόμη και τα δεδομένα που είναι ήδη σε ψηφιακή μορφή πρέπει να επαναμορφοποιούνται και να επανυποβάλλονται σε πολλές αρχές, στις οποίες πραγματοποιείται ο έλεγχός τους με μη αυτοματοποιημένο τρόπο. Η εν λόγω αλληλεπικάλυψη δημιουργεί κατακερματισμένη εποπτεία και εκτρέπει πόρους από τον τομέα της καινοτομίας.

Πέραν της απλούστευσης των κανόνων, η ΕΕ επενδύει σε τεχνολογίες για την αυτοματοποίηση της συμμόρφωσης. Μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη», στηρίζει τα κοινά μοντέλα δεδομένων, τα πλαίσια διαλειτουργικότητας και την αυτοματοποιημένη ανάλυση. Τα πιλοτικά έργα καταδεικνύουν ήδη τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να λειτουργήσουν στην πράξη οι αυτοματοποιημένοι έλεγχοι συμμόρφωσης σε πραγματικό χρόνο. Το ψηφιακό διαβατήριο προϊόντος αποτελεί ένα πρώιμο παράδειγμα αυτής της προσέγγισης στη νομοθεσία για τα προϊόντα.

Βάσει αυτών των εμπειριών, η «συμμόρφωση με ένα κλικ» θα καθιστούσε τις κανονιστικές απαιτήσεις μηχανικά επαληθεύσιμες, μετατρέποντας τα εταιρικά δεδομένα σε τυποποιημένα ψηφιακά πιστοποιητικά συμμόρφωσης —κατά τον ίδιο τρόπο που το ψηφιακό διαβατήριο προϊόντος διευκολύνει την αυτόματη συμμόρφωση των προϊόντων.

Η συμμόρφωση με ένα κλικ αναμένεται να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε τομείς όπως η κυβερνοασφάλεια, στους οποίους οι εταιρείες βρίσκονται αντιμέτωπες με απαιτήσεις δυνάμει της οδηγίας NIS2³², του κανονισμού για την κυβερνοανθεκτικότητα³³ και άλλων πλαισίων.

Ο κανονισμός για το **ευρωπαϊκό πορτοφόλι επιχειρήσεων** θα αποτελέσει βασικό παράγοντα διευκόλυνσης αυτής της προσέγγισης. Θα παρέχει ένα αξιόπιστο και διαλειτουργικό ψηφιακό περιβάλλον για την αποθήκευση, τη διαχείριση και την ανταλλαγή επαληθεύσιμων διαπιστευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμόρφωσης. Οι εταιρείες καλούνται να χρησιμοποιούν τα **ευρωπαϊκά πορτοφόλια επιχειρήσεων** για την ψηφιακή τους ταυτοποίηση, την ταυτοποίηση και επαλήθευση των χρηστών του οικοσυστήματος και την απόδειξη της συμμόρφωσης με πλήθος κανόνων της ΕΕ μέσω της υποβολής πιστοποιητικών συμμόρφωσης, ενώ στους ρυθμιστικούς φορείς του δημόσιου τομέα παρέχεται ασφαλής,

³² Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80).

³³ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/2847 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με οριζόντιες απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας για προϊόντα με ψηφιακά στοιχεία και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 168/2013 και (ΕΕ) 2019/1020 και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την κυβερνοανθεκτικότητα) (ΕΕ L, 2024/2847, 20.11.2024).

άμεση πρόσβαση σε επικυρωμένες πληροφορίες. Με την πάροδο του χρόνου, το **ευρωπαϊκό πορτοφόλι επιχειρήσεων** θα αποτελέσει μια κοινή υποδομή για τη στήριξη διοικητικών διαδικασιών, όπως η αδειοδότηση, οι δημόσιες συμβάσεις και η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, γεγονός που θα καταστήσει δυνατή την απρόσκοπτη ψηφιακή αλληλεπίδραση μεταξύ επιχειρήσεων και αρχών σε ολόκληρη την ενιαία αγορά.

Ο προσδιορισμός του ποιος είναι υπεύθυνος σε περίπτωση σφαλμάτων, κατάχρησης ή αστοχιών του συστήματος —είτε πρόκειται για την εταιρεία είτε για τον φορέα πιστοποίησης είτε για τη ρυθμιστική αρχή— θα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα διερευνήσει τα ζητήματα αυτά στο πλαίσιο μιας επικείμενης δημόσιας διαβούλευσης, αξιολογώντας τόσο τις ευκαιρίες όσο και τις διασφαλίσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός αξιόπιστου και υπεύθυνου οικοσυστήματος αυτοματοποιημένης συμμόρφωσης.

Πέραν της μείωσης του κόστους για τις ΜΜΕ και τις επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ένα τέτοιο σύστημα θα παρείχε επίσης στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των κανόνων στην πράξη, ενισχύοντας τη ρύθμιση βάσει τεκμηρίων. Η συμμόρφωση με ένα κλικ θα μπορούσε να αποτελέσει ακρογωνιαίο λίθο του θεματολογίου της ΕΕ για την απλούστευση του ψηφιακού τομέα, ευθυγραμμίζοντας την ανταγωνιστικότητα με την εμπιστοσύνη και τη λογοδοσία.

iv. Παροχή βοήθειας στις επιχειρήσεις για τη συμμόρφωση με τον κανονισμό για τα δεδομένα

Ο **κανονισμός για τα δεδομένα** αποτελεί το βασικό σύνολο κανόνων για τη χρήση και την κοινοχρησία δεδομένων. Για να διασφαλιστεί ότι οι εταιρείες, ιδίως οι ΜΜΕ και οι μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες των δεδομένων και να εστιάσουν στην καινοτομία και όχι στη γραφειοκρατία, η Επιτροπή έχει ήδη εκδώσει έγγραφο συχνών ερωτήσεων³⁴ και καθοδήγηση σχετικά με τα δεδομένα επί του οχήματος³⁵, πόρους τους οποίους θα συμπληρώσει περαιτέρω με μια ευρύτερη δέσμη μέτρων στήριξης.

Στα άμεσα μέτρα περιλαμβάνονται:

- πρότυποι συμβατικοί όροι για την κοινοχρησία δεδομένων με σκοπό τη μείωση της νομικής πολυπλοκότητας και του κόστους των συναλλαγών και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων κατά τη σύναψη νέων εταιρικών σχέσεων·
- τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες για τις υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους, με σκοπό τη διευκόλυνση της αλλαγής παρόχου και τη σύναψη δικαιότερων συμβάσεων, για τη

³⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Frequently Asked Questions — Data Act (Συχνές ερωτήσεις — Κανονισμός για τα δεδομένα), έκδοση 1.3, Βρυξέλλες, 12 Σεπτεμβρίου 2025, διατίθενται στη διεύθυνση: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/commission-publishes-frequently-asked-questions-about-data-act> (προσπελάστηκε στις 27 Οκτωβρίου 2025).

³⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Καθοδήγηση σχετικά με τα δεδομένα οχημάτων, που συνοδεύει τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2854 (κανονισμός για τα δεδομένα) [C(2025) 6119 final], Βρυξέλλες, 12 Σεπτεμβρίου 2025.

στήριξη του ανταγωνισμού και της καινοτομίας στην ευρωπαϊκή αγορά υπολογιστικού νέφους.

Στα περαιτέρω μέτρα, τα οποία θα εφαρμοστούν σταδιακά, θα περιλαμβάνονται:

- κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εύλογη αποζημίωση, οι οποίες θα αποσαφηνίζουν τι μπορεί να χρεώνεται για την κοινοχρησία δεδομένων, παρέχοντας ασφάλεια δικαίου τόσο στους κατόχους όσο και στους αποδέκτες των δεδομένων (πρώτο τρίμηνο του 2026)·
- νέες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με επιλεγμένους ορισμούς στον κανονισμό για τα δεδομένα (πρώτο τρίμηνο του 2026)·
- ίδρυση γραφείου νομικής υποστήριξης για τον κανονισμό για τα δεδομένα, το οποίο θα παρέχει άμεση βοήθεια στις εταιρείες που θα απευθύνουν συγκεκριμένα ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των νέων κανόνων, με προτεραιότητα στις ΜΜΕ, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ερωτήματά τους αντιμετωπίζονται γρήγορα και με ιδιαίτερη προσοχή (τέταρτο τρίμηνο του 2025).

Από κοινού, τα μέτρα αυτά θα διευκολύνουν την εξοικείωση με τον κανονισμό για τα δεδομένα, θα μειώσουν το περιττό κόστος και θα παράσχουν στις εταιρείες τη σαφήνεια και την εμπιστοσύνη που χρειάζονται για να αξιοποιήσουν νέες ευκαιρίες στην οικονομία δεδομένων της ΕΕ. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την υιοθέτηση των συμβατικών εργαλείων, ειδικότερα των πρότυπων συμβατικών όρων και των τυποποιημένων συμβατικών ρητρών, και θα τα επανεξετάζει, θα τα συμπληρώνει ή θα τα προσαρμόζει ανάλογα με τις ανάγκες, με βάση τις διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της κοινοχρησίας δεδομένων.

Η Επιτροπή θα επιδιώξει συνέργειες μεταξύ της κοινότητας των αγοραστών του δημόσιου και των ευρωπαϊκών χώρων δεδομένων για την ενίσχυση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα, με βάση το σχέδιο στρατηγικής που καταρτίστηκε μεταξύ του ευρωπαϊκού χώρου δεδομένων για την υγεία και της ομάδας εργασίας των μεγάλων αγοραστών για την αποτελεσματικότητα της υγειονομικής περίθαλψης³⁶.

Εμβληματικές δράσεις

- Πρόταση ενοποίησης της νομοθεσίας για τα δεδομένα (τέταρτο τρίμηνο του 2025)
- Πρόταση για την επικαιροποίηση των κανόνων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες σχετικά με τα cookies και παρόμοιες τεχνολογίες (τέταρτο τρίμηνο του 2025)
- Πρόταση για στοχευμένες προσαρμογές του ΓΚΠΔ (τέταρτο τρίμηνο του 2025)
- Δρομολόγηση πρωτοβουλίας συμμόρφωσης με ένα κλικ (από το τέταρτο τρίμηνο του 2025 και μετά)

³⁶ [Can the European Health Data Space enable better procurement? — Big Buyers are investigating | Public Buyers Community](#) (Μπορεί ο ευρωπαϊκός χώρος δεδομένων για την υγεία να επιτύχει τη βελτίωση των δημόσιων συμβάσεων; — Οι μεγάλοι αγοραστές το εξετάζουν | Κοινότητα των Αγοραστών του Δημόσιου).

- Ανάπτυξη μέτρων στήριξης για την εφαρμογή του κανονισμού για τα δεδομένα (από το τέταρτο τρίμηνο του 2025 και μετά)

Πυλώνας III: Διασφάλιση της κυριαρχίας των δεδομένων της ΕΕ μέσω μιας στρατηγικής διεθνούς πολιτικής δεδομένων

Η κυριαρχία των δεδομένων βρίσκεται στο επίκεντρο του ψηφιακού μέλλοντος της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει τον έλεγχο του τρόπου πρόσβασης στα δεδομένα, της χρήσης και της προστασίας τους —τόσο στο έδαφός της όσο και στο εξωτερικό. Για την επίτευξη κυριαρχίας απαιτείται άνοιγμα σε αξιόπιστους εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής ανταλλαγής δεδομένων, αλλά με δίκαιους, ασφαλείς όρους που συνάδουν με τις αξίες και τα συμφέροντα της ΕΕ. Δεν μπορεί να διατηρηθεί μια κατάσταση στην οποία ξένοι παράγοντες έχουν απρόσκοπτη πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ, ενώ οι ευρωπαϊκές εταιρείες αντιμετωπίζουν αδικαιολόγητους φραγμούς στο εξωτερικό.

Η διασφάλιση της κυριαρχίας συνεπάγεται επίσης την προστασία της ανθεκτικότητας της ΕΕ. Οι κυβερνοεπιθέσεις, η διαρροή τεχνολογίας, η παρακολούθηση και οι εξαρτήσεις λόγω καταναγκασμού θέτουν σε κίνδυνο τα κρίσιμα δεδομένα. Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα, την ακεραιότητα και την ασφάλεια των ευαίσθητων συνόλων δεδομένων, αποτρέποντας την κατάχρηση ή την εκμετάλλευσή τους, ιδίως από παράγοντες εκτός της ΕΕ.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα ακολουθήσει μια στρατηγική που θα συνδυάζει τον ανοικτό χαρακτήρα με την ισχύ: οι δίκαιοι όροι για την πρόσβαση σε δεδομένα και τη διασυνοριακή διαβίβαση θα καταστούν πυλώνας του ψηφιακού εμπορίου, τα ευαίσθητα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα της ΕΕ θα προστατευθούν μέσω σαφών διασφαλίσεων και η συνεργασία με αξιόπιστους εταίρους θα ενισχυθεί. Η Επιτροπή θα κάνει επίσης προσπάθειες για τη διαμόρφωση μοντέλων παγκόσμιας διακυβέρνησης που θα αντικατοπτρίζουν τα συμφέροντα και τις αξίες της ΕΕ και θα αποτρέπουν τον κατακερματισμό σε αντίπαλες σφαίρες. Η στρατηγική αυτή θα συμπληρώσει τη μακροχρόνια προσέγγιση της ΕΕ για ασφαλείς ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία αναπτύχθηκε μέσω του κεκτημένου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων.

Σε δημοσκόπηση ενδιαφερόμενων μερών, το 75 % των συμμετεχόντων τάχθηκε υπέρ μιας δυναμικότερης προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά τις διεθνείς ροές δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα.

Μολονότι η ΕΕ έχει δημιουργήσει ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο και έχει προωθήσει την «ελεύθερη ροή δεδομένων με εμπιστοσύνη» σε διεθνές επίπεδο, οι νέες αδικαιολόγητες απαιτήσεις γεωγραφικού περιορισμού δεδομένων, οι έλεγχοι των εξαγωγών και οι διακρισιακοί κανόνες στο εξωτερικό απειλούν να υπονομεύσουν την κυριαρχία της. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα ενεργήσει πιο αποφασιστικά για την υπεράσπιση των συμφερόντων της ΕΕ και της ρυθμιστικής αυτονομίας, με εφαρμογή αναλογικών μέτρων σε περίπτωση κατάχρησης του ανοικτού χαρακτήρα ή χρήσης των τρωτών σημείων ως όπλων.

i. Δίκαιες διασυνοριακές ροές δεδομένων και διασφαλίσεις για τα ευαίσθητα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα της ΕΕ

Η Επιτροπή θα ενσωματώσει δίκαιους όρους και τον αποτελεσματικό έλεγχο των διασυνοριακών ροών δεδομένων στο διεθνές ψηφιακό εμπόριο. Οι διαρθρωμένες ανταλλαγές, π.χ. στο πλαίσιο των ψηφιακών εταιρικών σχέσεων και διαλόγων της ΕΕ, θα αντιμετωπίσουν τις υφιστάμενες ανισοροπίες στην περίπτωση ροών δεδομένων της ΕΕ στο εξωτερικό χωρίς επαρκείς διασφαλίσεις.

Εάν εξακολουθούν να υπάρχουν κενά, και επί τη βάση αντικειμενικών κριτηρίων, η Επιτροπή θα λάβει αναλογικά μέτρα με πλήρη σεβασμό των διεθνών δεσμεύσεων της Ένωσης. Το δεύτερο τρίμηνο του 2026 θα εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της μεταχείρισης των οντοτήτων της ΕΕ από τρίτες χώρες, και το πρώτο τρίμηνο του 2026 θα καταρτίσει εργαλειοθήκη κατά της διαρροής δεδομένων για την αντιμετώπιση των απαιτήσεων γεωγραφικού περιορισμού, του αποκλεισμού από την αγορά και των ανεπαρκών διασφαλίσεων ή οποιασδήποτε άλλης αδικαιολόγητης μεταχείρισης. Η εργαλειοθήκη αυτή μπορεί να βασίζεται ή να εμπνέεται από μέσα όπως ο κανονισμός για την επιβολή των εμπορικών κανόνων³⁷ και ο μηχανισμός αποτροπής μέτρων εξαναγκασμού³⁸ και από ζητήματα οικονομικής ασφάλειας, κατά περίπτωση, και θα επικεντρώνεται σε τεχνολογίες και βέλτιστες πρακτικές για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ. Εάν δεν αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές στρεβλώσεις και η συνεχιζόμενη εφαρμογή διακρισιακών πρακτικών, η Επιτροπή θα εξετάσει, όπου είναι αναγκαίο, το ενδεχόμενο λήψης πρόσθετων μέτρων για τη διασφάλιση δίκαιων όρων πρόσβασης και χρήσης των δεδομένων.

Παράλληλα, η Επιτροπή θα προστατεύσει καλύτερα τα ευαίσθητα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα της ΕΕ, συμπληρώνοντας την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διασφαλίζεται μέσω του ΓΚΠΔ και των αποφάσεων επάρκειας. Σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και σε συνέχεια των αποτελεσμάτων διεξοδικών εκτιμήσεων κινδύνου, θα εγκρίνει μια πρώτη δέσμη στοχευμένων μέτρων έως το τρίτο τρίμηνο του 2026.

³⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 654/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, περί ασκήσεως των δικαιωμάτων της Ένωσης για την εφαρμογή και την επιβολή των διεθνών εμπορικών κανόνων και τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3286/94 του Συμβουλίου (ΕΕ L 189 της 27.6.2014, σ. 50).

³⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2675 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, για την προστασία της Ένωσης και των κρατών μελών της από τον οικονομικό εξαναγκασμό από τρίτες χώρες (μηχανισμός αποτροπής μέτρων εξαναγκασμού) (ΕΕ L 322 της 27.11.2023).

ii. Σύνδεση των οικοσυστημάτων κοινοχρησίας δεδομένων της ΕΕ με τα οικοσυστήματα ομοϊδεατών τρίτων χωρών

Το νομικό πλαίσιο της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, την κυβερνοασφάλεια, την επιβολή και τη δικαστική προσφυγή αποτελεί αξιόπιστη βάση για τους αλλοδαπούς κατόχους δεδομένων. Η Επιτροπή θα προωθήσει την ασφάλεια, τη σύγκλιση και τη διαλειτουργικότητα των δεσμών μεταξύ των οικοσυστημάτων δεδομένων της ΕΕ και των ομοϊδεατών εταιρών για την προσέλκυση περισσότερων ροών δεδομένων στην ΕΕ.

Στα προβλεπόμενα μέτρα περιλαμβάνονται i) υποστηρικτικές υπηρεσίες και υποδομές, όπως οι κοινοί ευρωπαϊκοί χώροι δεδομένων, ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη διασυνοριακή ανταλλαγή δεδομένων· ii) παροχή εργαλείων, όπως τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες που βοηθούν τις επιχειρήσεις να διασφαλίζουν νόμιμες ανταλλαγές· iii) και ενσωμάτωση δεσμεύσεων για τη διασυνοριακή κοινοχρησία δεδομένων σε διμερείς και πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες.

Για την ενίσχυση της σύγκλισης και της διαλειτουργικότητας, η Επιτροπή θα προωθήσει το ευρωπαϊκό πλαίσιο αξιόπιστων δεδομένων στο πλαίσιο των διεθνών διαλόγων και το Δίκτυο Ψηφιακής Εταιρικής Σχέσης. Θα διερευνήσει επίσης το ενδεχόμενο δημιουργίας σήματος εμπιστοσύνης, δυνητικά συνδεδεμένου με το μοντέλο ωριμότητας των χώρων δεδομένων — δηλαδή ενός τυποποιημένου πλαισίου σχεδιασμένου για την αξιολόγηση της επάρκειας των πρωτοβουλιών για τον χώρο δεδομένων— με σκοπό τη στήριξη της συνεργασίας με κυβερνήσεις και επιχειρήσεις στο εξωτερικό.

iii. Ενίσχυση της φωνής της ΕΕ στο πλαίσιο της παγκόσμιας διακυβέρνησης δεδομένων

Τα ανταγωνιστικά μοντέλα διακυβέρνησης δεδομένων κατακερματίζουν το παγκόσμιο τοπίο. Η Επιτροπή θα εντείνει την προώθηση των προσεγγίσεων της ΕΕ σε διεθνές επίπεδο, ιδίως σε αναδυόμενα πλαίσια, και θα ενισχύσει τους συνασπισμούς με ομοϊδεάτες εταιρούς.

Έως το 2026, σύμφωνα με τη διεθνή ψηφιακή στρατηγική³⁹, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) θα εμβαθύνουν και θα συνδέσουν τις ψηφιακές εταιρικές σχέσεις για τη διακυβέρνηση των δεδομένων σε ευθυγράμμιση με εταιρούς που έχουν θέσει κοινούς στόχους, και θα αναπτύξουν περαιτέρω συμφωνίες για το ψηφιακό εμπόριο και ψηφιακά κεφάλαια στο πλαίσιο των παραδοσιακών εμπορικών συμφωνιών. Θα συνεχίσουν να συμμετέχουν ενεργά σε φόρουμ όπως η G7, η G20, ο ΟΟΣΑ και τα Ηνωμένα Έθνη, χρησιμοποιώντας μέσα όπως η «Δήλωση του ΟΟΣΑ σχετικά με την κυβερνητική πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα».

Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση των προσεγγίσεων της ΕΕ και της αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας με τις υποψήφιες χώρες, τις δυνάμει υποψήφιες χώρες και τους

³⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, *Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο — Μια διεθνής ψηφιακή στρατηγική για την Ευρωπαϊκή Ένωση*, Βρυξέλλες [JOIN(2025) 140 final, της 5ης Ιουνίου 2025].

πλησιέστερους γείτονες. Η ΕΕ θα συνεργαστεί επίσης με εταιρείες για να διερευνήσει το ενδεχόμενο δημιουργίας κοινής πλατφόρμας για επιλεγμένα δημόσια δεδομένα υψηλής αξίας (π.χ. δεδομένα πολιτιστικής κληρονομιάς) και για να επιδιώξει τον καθορισμό αξιόπιστων ρυθμίσεων σχετικά με τις ροές ευαίσθητων δεδομένων, την κυβερνητική πρόσβαση και τους ειδικούς τομεακούς κανόνες.

Εμβληματικές δράσεις

- Έκδοση κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση της δίκαιης μεταχείρισης των δεδομένων της ΕΕ στο εξωτερικό (δεύτερο τρίμηνο του 2026)
- Δημιουργία εργαλειοθήκης για την αντιμετώπιση του αδικαιολόγητου γεωγραφικού περιορισμού, του αποκλεισμού, των ανεπαρκών διασφαλίσεων και της διαρροής δεδομένων (δεύτερο τρίμηνο του 2026) και θέσπιση μέτρων για την προστασία ευαίσθητων δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα (τρίτο τρίμηνο του 2026)

5. Η στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων: απελευθέρωση δεδομένων για την ΤΝ

Για να διασφαλιστεί η ανταγωνιστικότητα στην εποχή της ΤΝ, η στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων αλλάζει κατεύθυνση και περνά από τη θέσπιση κανόνων στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Με βάση τα θεμέλια που έχουν τεθεί από το 2020, αντιμετωπίζει την έλλειψη δεδομένων, την κανονιστική πολυπλοκότητα και τον παγκόσμιο ανταγωνισμό.

Το ευρωπαϊκό συμβούλιο καινοτομίας δεδομένων θα παραμείνει το κεντρικό φόρουμ διακυβέρνησης, το οποίο θα υποστεί μεταρρύθμιση με στόχο την εμπάθυνση των τεχνικών συζητήσεων και του στρατηγικού διαλόγου με τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία. Παράλληλα, η Συμμαχία για την Εφαρμογή της ΤΝ θα αποτελέσει τον κύριο δίαυλο για την τομεακή ανατροφοδότηση, διασφαλίζοντας ότι η υλοποίηση διαμορφώνεται από τις εταιρείες, τους ερευνητές και τους δημόσιους φορείς. Το Παρατηρητήριο ΤΝ θα παρακολουθεί τις αναδυόμενες τάσεις και θα τις μετουσιώνει σε πληροφορίες πολιτικής.

Οι στοχευμένες δράσεις θα ενισχύσουν τα δεδομένα υψηλής ποιότητας, θα απλουστεύσουν το κανονιστικό τοπίο και θα ενδυναμώσουν τον ρόλο της ΕΕ στις παγκόσμιες ροές δεδομένων. Για τις ΜΜΕ και τους φορείς καινοτομίας, αυτό σημαίνει οικονομικότερη συμμόρφωση, ευκολότερη πρόσβαση σε δεδομένα και ένα πιο ευνοϊκό διεθνές περιβάλλον.

Μόνο ό,τι μετράται μπορεί και να υλοποιηθεί. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή ανακοίνωσε χάρτη πορείας για την ενιαία αγορά, ώστε να αυξηθεί ο ρυθμός και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες. Η στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων μπορεί να συμβάλει, κατά περίπτωση, στον χάρτη πορείας ώστε να συνδράμει στην καθοδήγηση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής και της βιομηχανίας, ειδικότερα των ΜΜΕ, όσον αφορά την άρση των φραγμών και την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς δεδομένων.

Σε στενή συνεργασία με τη στρατηγική για την εφαρμογή της ΤΝ, η στρατηγική για την Ένωση Δεδομένων διασφαλίζει ότι τα αποθέματα δεδομένων της ΕΕ τροφοδοτούν άμεσα την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την υιοθέτηση της ΤΝ σε όλους τους τομείς.

Υπάρχει ένα σαφές μακροπρόθεσμο όραμα: μια κυρίαρχη ευρωπαϊκή οικονομία δεδομένων με ασφαλείς και υπεύθυνες ροές δεδομένων, οι οποίες τροφοδοτούν την ΤΝ, τροφοδοτούν την καινοτομία και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα.